

Príhovor starostu obce Medzibrod

Ustanovujúce zasadnutie OZ, 15.12.2014

Vážené p. poslankyne, p. poslanci, p. hlavná kontrolórka, p. predsedníčka volebnej komisie, vážení spoluobčania.

Na začiatku sa chcem poďakovať za dôveru, ktorá mi bola opätovne daná v tohtoročných novembrových komunálnych voľbách. Dôvera teší, vážim si ju, ale zároveň zaväzuje vykonávať funkciu starostu stále zodpovednejšie, k spokojnosti občanov. Poďakovať sa chcem i všetkým pánom poslancom, ktorým sa skončil volebný mandát. Za spoluprácu, za ich podiel pri spravovaní chodu obce v predchádzajúcich štyroch rokoch. Novozvoleným poslancom blahoželám k ich zvoleniu do obecného zastupiteľstva a k zloženiu slávnostného sľubu. Verím, že spoločne budeme všetci pokračovať v zmysluplnej činnosti s cieľom zabezpečenia základných potrieb chodu samosprávy. Do akej miery sa nám bude dariť naplňať

úlohy, záleží od nás všetkých, od spoločnej spolupráce, tolerance, úcty k občanom a rešpektovania sa navzájom.

V miestnej samospráve pôsobím 16 rokov, z toho 12 rokov ako bývalý poslanec OZ, 4 roky vo funkcii starostu obce. Môžem zodpovedne prehlásiť, že počas tohto obdobia som sa nestretol s tým, že by ktorýkoľvek člen OZ uprednostňoval vlastné záujmy alebo záujmy úzkej skupiny pred záujmami obce. Preto v tomto smere sa dívam do budúcnosti s optimizmom. Kultúra riadenia vecí verejných je v našej obci postavená na zdravých základoch. Na nich chcem s novozvolenými poslancami stavať. I keď v každom volebnom období sa nám podarí zrealizovať množstvo aktivít, stále pred nami stojí kopec nevyriešených problémov a investičných akcií. Konkrétnejšie reálne vízie do nového volebného obdobia by som rád predstavil a rozvinul na najbližších pra-

covných rokovaníach v roku 2015. Všetky opatrenia budú smerovať k tomu, aby život v našom chotári bol plnohodnotný pre miestnych obyvateľov, aby sa do našej obce radi vracali naši rodáci i noví návštevníci. Určite by som rád i naďalej pokračoval v úzkej spolupráci so všetkými spolkami a združeniami, ktoré robia našej obci dobré meno a tak, ako dovnútra, i navonok ju dôstojne reprezentujú. Za to si všetci jej členovia zaslužia obrovské uznanie a poďakovanie.

V závere mi dovoľte pri príležitosti prichádzajúcich najkrajších sviatkov roka, sviatkov Vianoc a Nového roka zaželať Vám, ako i všetkým spoluobčanom pevné zdravie, šťastie, pokoj v rodinách, deťom kopec darčiekov pod vianočným stromčekom a ostatným splnenie tajných i verejných predsavzatí.

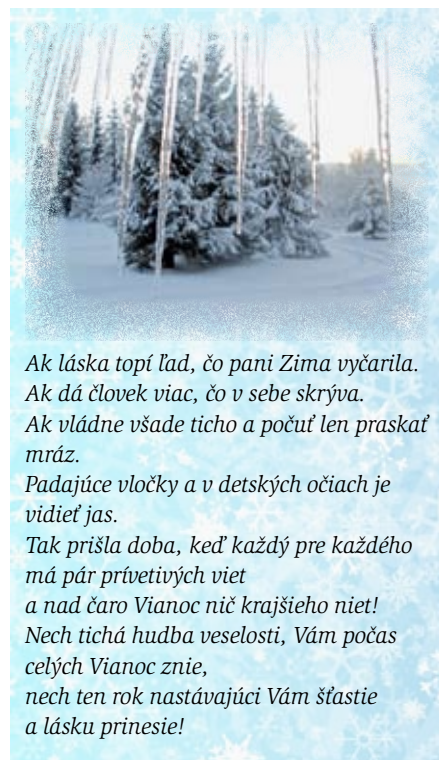
15.12.2014, Medzibrod

Ing. Pavol Svetlík

Ľudia ľuďom – daruj krv, zachrániš život

Vďaka miestnemu spolku Červeného kríža a podpore Obecného úradu v Medzibrode sa mohlo uskutočniť spoločné posedenie tohtoročných darcov krvi a členiek Červeného kríža. Prijemného stretnutia sa v piatok 12.12. zúčastnilo len 12 darcov. Milé, ba až poetické slová predsedníčky Nataši Klimenovej v úvode príhovoru prítomných potešili a povzbudili v ich ďalšom konaní, aby sme sa takto o rok mohli stretnúť vo väčšom počte.

Darcovia krvi v roku 2014: Zázrivec Jožko a Robo, Cuper Ľubo a Matúš, Petríková Monika, Petřík Lukáš, Lenčová Slávka, Lenčo Milan ml., Sáliš Vlado, Ivo a Braňo, Sálišová Katarína, Šutáková Zuzka, Švarc Ľubo, Kasza Martin, Miro Lehotský, Urban Miloš, Prievalský Zdeno, Huťka Ľubo, Hraško Ondro, a tohtoroční držiteľia plakiet – bronzovej - Dřímalka Marek, a striebornej - Janka Cipriani a Hela Mikulová. - ks -

*Ak láska topí ľad, čo pani Zima vyčarila.
Ak dá človek viac, čo v sebe skrýva.
Ak vládne všade ticho a počuť len praskat' mráz.
Padajúce vločky a v detských očiach je vidieť jas.
Tak prišla doba, keď každý pre každého má pár prítivých viet
a nad čaro Vianoc nič krajšieho niet!
Nech tichá hudba veselosti, Vám počas celých Vianoc znie,
nech ten rok nastávajúci Vám šťastie a lásku prinesie!*

Výsledky komunálnych volieb 2014

15. novembra sa uskutočnili voľby starostu obce a poslancov do obecného zastupiteľstva.

Starosta obce bol zvolený:

Ing. Pavol Svetlík, SNS - SMER – sociálna demokracia, 577 hlasov

Zvolení poslanci do obecného zastupiteľstva

1. Zázrivce Jozef, SNS, 429 hlasov
2. Huťka Ján, SNS, 400 hlasov
3. Ivanič Ivan, Ing., SNS, 396 hlasov
4. Samuelčík Ondrej, Ing., SNS, 370 hlasov
5. Huťka Miroslav, SNS, 324 hlasov
6. Zeman Jozef, SNS, 314 hlasov
7. Tešínska Silvia, Ing., PhD., nezávislý kandidát, 307 hlasov
8. Dřímalková Eleonóra, nezávislý kandidát, 292 hlasov
9. Padúch Ľubomír, nezávislý kandidát, 264 hlasov

15. decembra 2014 sa uskutočnilo 1. zasadnutie nového obecného zastupiteľstva,

Zľava: Ondrej Samuelčík, Miroslav Huťka, Eleonóra Dřímalková, Jozef Zázrivce, Ján Huťka, Ľubomír Padúch, Jozef Zeman, Ivan Ivanič, Pavol Svetlík, Silvia Tešínska

na ktorom poslanci a starosta zložili sľub. Starosta vymenoval zástupcu starostu Jozefa Zázrivcu a boli zvolené komisie:

Finančno-sociálna komisia v zložení: predseda Ondrej Samuelčík, členovia Eleonóra Dřímalková, Silvia Tešínska;

Komisia výstavby a životného prostredia v zložení: predseda Ján Huťka, členovia Jozef Zeman a Ivan Ivanič;

Komisia ochrany verejného poriadku: predseda Miroslav Huťka, členovia Jozef Zázrivce a Ľubomír Padúch.

Blahoželáme jubilantom

Do Vašich spomienok už sa veľa zmestí, šťastie i slzy, chvíle bez bolesti. Prajeme telu zdravie, ruke pevný stisk, pokoj do srdca i Božieho požehnania. Každý deň začínať s chuťou narodiť sa znova.

65 rokov

Milan Bacúlik
Štefan Stančev
Mikuláš Flasik
Peter Kočalka
Martin Kružliak
Magdaléna Prievalská
Eva Kočalková
Libuša Kašínská
Mária Malachovská
Jana Gulyášová
Daniela Svetlíková
Mária Jančiarová

70 rokov

Jarolím Bacúr
Antónia Čížová
Viera Huťková
Anna Čížová
Olga Samuelčíková
Mária Hrašková
Anna Bruncliková
Anna Šomodiová
Anna Burgerová
Anna Kútiková

75 rokov

Vladimír Hraško
Martin Vetrák
Mária Mareková
Olga Pipichová
Jana Zbyňovcová
Marta Bellušová
Ľudmila Hrašková
Mária Zázrivcová
Emília Englerová

80 rokov

Dominik Oborčok
Viliam Englér
Ctibor Hraško
Anna Sokolová

85 rokov

Magdaléna Sanitrová
Anna Huťková
Irena Vaníková
Anna Šutáková

Zas máme koniec roka. Čas nezastaviteľne plynie. 19. novembra pozval Obecný úrad na milé posedenie tohtoročných ju-

bilantov. Detičky s pani učiteľkami a asistentkami zo základnej a materskej školy pripravili darčeky a pesničkami, básnička-

mi a vinšami potešili prítomných. Spevacka skupina Borovô s harmonikou rozospievala a rozhrial srdcia jubilantov. -rrr-

Spoločenské okienko

Opustili nás:

Milan Vaník st. (72)
Igor Baláz (61)

Do stavu manželského vstúpili:

Andrej Psota a Eva Chromeková

Podarilo sa nám vo volebnom období 2011-2014

Rok 2011:

- Zriadenie novej webovej stránky obce – www.obecmedzibrod.sk
- Likvidácia nelegálnej skládky v Dolinke
- Nastavenie úsporných režimov energií v obecných budovách
- Úprava vzhľadu parku pred kultúrnym domom
- Oprava hlavného vstupu a vstupu od autobusovej zastávky do kultúrneho domu
- Oprava vestibulu kultúrneho domu
- Prekrytie balkóna kultúrneho domu
- Vykonanie energetického auditu v budove bývalej MŠ – Pod hôrkami
- Výstavba tribúny v športovom areáli
- Oprava najpoškodenějších miestnych komunikácií v obci - jamy a výtlky
- Zakúpenie techniky pre letnú údržbu – 1 ks kosačka, 1 ks krovinores
- Vyčistenie potokov Vyvieranica a Borovčina
- Montáž nových zvodidiel pri Hlavnej ceste na úseku železničná stanica – kostoľ, 1. etapa
- Odkúpenie a zbúranie dvoch schátralých domov na námestí obce
- Zakúpenie novej vianočnej výzdoby na námestí obce
- V obytnom súbore IBV Dúbrava odkúpenie pozemkov pod cestou v časti nad ihriskom, vypracovanie realizačných projektov, vybavenie stavebných povolení, zabezpečenie procesov verejného obstarávania

Rok 2012:

- Zavedenie nového systému zberu komunálneho odpadu, doplatok obce za jeho likvidáciu je od tohto roku nulový
- Zrušenie nevýhodných zmlúv s firmou ZEZA na zber triedeného odpadu, odvoz a likvidáciu v súčasnosti zabezpečujú Zberné suroviny, a.s.
- Získanie finančných prostriedkov na záujmovú činnosť pre deti ZŠ s MŠ Medzibrod vo výške 9000 Eur
- Vybudovanie novej autobusovej zastávky na námestí obce
- Oprava sály kultúrneho domu
- Montáž 7 ks bezpečnostných kamier, získanie dotácie od MV SR vo výške 4 000 Eur
- Zakúpenie nového vybavenia na chatu Vyvieranica
- Opravy a nátery zábradlí pri potokoch Vyvieranica a Borovčina
- Vybudovanie protipovodňového uzáveru v profile vodného rigolu od námestia medzi Hronom a železničnou traťou

- Ušetrenie finančných prostriedkov zrušením trvalých pracovných pomerov 2 zamestnancov
- Vypracovanie Dodatku č.3 k územnému plánu
- Uzatvorenie zmluvy na nájom nevyužívanej obecnej nehnuteľnosti na obdobie 25 rokov v areáli bioplynovej stanice vo výške 25 500 Eur/rok
- V obytnom súbore IBV Dúbrava vybudovanie splaškovej kanalizácie, verejného vodovodu, úžitkového vodovodu, vybudovanie elektrických rozvodov

Rok 2013:

- Oprava kuchyne v kultúrnom dome
- Zakúpenie 150 ks nových stoličiek a 30 ks nových stolov do sály kultúrneho domu
- Výmena strhutej strechy na hasični po silnom nárazovom vetre – poisťna udalosť
- Položenie novej asfaltovej cesty Pod hôrkami a časti Cintorínskej ulice
- Vybudovanie parkovacej plochy v športovom areáli
- Položenie odvodňovacích žľabov v Borovčine
- Oprava odvodnenia na križovatke Záhumnie - Borovčina
- Prehľad odvodňovacieho rigolu za Mramorlandom
- Oprava sociálnych zariadení v Klube u Raka
- Obnova pamätnej tabule na pomníku padlých vojakov v 1. svetovej vojne
- Vybudovanie dvoch nových striedačiek na futbalovom ihrisku
- Zavedenie zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v obci
- Zakúpenie techniky na zimnú údržbu – rozmetadlo štrku
- Uzatvorenie novej cenovo výhodnejšej zmluvy pre odber elektrickej energie so SSE na 3 roky
- Vypracovanie prevádzkového poriadku v kultúrnom dome
- Zabezpečenie osláv 100. výročia založenia ochotníckeho divadla v našej obci
- Zorganizovanie vianočného koncertu spojeného so živým Betlehemom na námestí obce
- V obytnom súbore IBV Dúbrava vybudovanie dažďovej kanalizácie a plynifikácie

Rok 2014:

- Oprava verejného osvetlenia, doplnenie svietidiel
- Oprava chodby v kultúrnom dome

- Oprava kabíny TJ Sokol – zasadačka, sprchy, šatne, výmena okien
- Vybudovanie nového oplotenia okolo futbalového ihriska – od p. Kružliaka a od parkoviska
- Výmena potrubia verejného vodovodu na ulici Dúbrava
- Položenie novej asfaltovej cesty Dúbrava a časti Pri ihrisku
- Oprava výtlkov na miestnych komunikáciách Námestie hrdinov SNP, Dr. M. Sokola, Záhumnie
- Položenie odvodňovacích žľabov na Nive
- Oprava odvodnenia pri Hlavnej ceste od p. Pavlovského po p. Kapustovú
- Montáž nových zvodidiel pri Hlavnej ceste na úseku železničná stanica – kostoľ, 2. etapa
- Oprava základov a montáž nových vitrín s mapou obce s označením strategických objektov
- Zakúpenie 10 ks sedacích súprav, 5 ks predajných stánkov a 5 ks minirúr pre potreby haruľovej show
- Zakúpenie techniky pre letnú údržbu – 1 ks kosačka, 2 ks krovinoresy
- Zakúpenie nových svietidiel a vertikálnych žaluzií do zasadačky kultúrneho domu
- Uzatvorenie novej cenovo výhodnejšej zmluvy pre odber zemného plynu s SPP na 2 roky
- Vypracovanie projektovej dokumentácie na multifunkčné ihrisko
- Vypracovanie Bezpečnostného projektu obce
- Vypracovanie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
- Vypracovanie Plánu odpadového hospodárstva obce
- V obytnom súbore IBV Dúbrava vybudovanie novej sústavy verejného osvetlenia

Spracoval: Pavol Svetlík 12.12.2014

Milí spoluobčania,

dovoľte mi, aby som touto cestou vyjadrila vďaka za prejavenu dôveru, ktorú ste mi vyjadrili vašim hlasom a podporili ma v komunálnych voľbách za poslankyňu do obecného zastupiteľstva. Dúfam, že nesklamem vašu dôveru a svojou svedomitou a zodpovednou prácou, prístupom, no hlavne činmi splním vaše očakávania.

Eleonóra Dřímalková

Železný kôň je najlepším strelec

Práve v deň konania významnej udalosti našej susednej a povedzme, že i spriatelenej obce, teda v deň keď v Hradieli tiekol trúnok aj dolu potokom Vážna, som dostal zaujímavú SMS. V nej bolo uvedené, že v tom a tom kilometri železničnej trate č. (viac info u Jožka Palyngáča) vlak zrazil medveďa. Bolo to pred polnocou a už som vedel, že i z členov nášho poľovníckeho združenia nikoho v tej chvíli triezveho nezastihnem. Ja som bol akurát s rodinkou v Tatrách a to v takom pánskom hoteli, kde cisárske raňajky, čo boli akože v menu, stáli zhruba ako môj mesačný plat. Nuž utekaj v noci z tade. Ráno, keď OH-skupiny v žilách medzibrodských poľovníkov už neboli v takej koncentrácii, som zavolať vedúcemu skupiny, starému Palyngáčovi. Ten nasadol na tátoša, lebo všade chce byť prvý a s budúcim riaditeľom slovenských železníc skontrolovali celý inkriminovaný úsek. Nenašli nič a to som už tušil, že niečo nebudie v poriadku. Kvapku krvi, či kus srsti nenašiel ani Bačík Janko, ktorý sa tam išiel prejsť zrejme dúfajúc, že sa aspoň v predstave vráti do čias, keď z Medzibrodu do Inky v nedeľu poobede prúdili skupiny mládeže a to nielen drsnejšieho pohlavia. Nič, nič a ešte raz nič. Prešiel deň, dva a až v utorok pred obedom mi volal predseda, že pri štreke rušňovodiči

pozorujú ešte sa pohybujúceho medveďa. Bolo treba konať. Urobiť, čo je treba. A tak sme sa o tretej poobede za účasti dotknutých orgánov a organizácií stretli na Pšom laze. Po príchode na miesto, kde lúka končí a Hron sa úplne primkol k železnici, som našiel v odvodňovacom rigole v listí stopu po ťahajúcom sa zvierati. Ťahal sa asi 150 metrov smerom dolu Hronom, kde tesne po našom príchode vydýchol posledný krát. Musel si veľa vytrpieť. Necelé tri dni bol zranený, ochrnutý na zadné končatiny, bez vody a potravy. Jednalo sa o medvedicu,

vážila 70 kg a mala nádhernú viacfarebnú kožušinu. V tomto úseku teda v lokalite od Pšom lazu po Inku zrazil vlak niekoľko kusov zveri ročne. Jedná sa o zver srnčiu, jeleniu a často aj medvediu. Ak by sme vedeli, koľko zveri je v skutočnosti zrazených nielen tých, čo sa nájdu, bolo by to veľké číslo. Tejto jesene tu bolo zrazená minimálne ešte jedna jelenica. Pri číslach, ktoré odlovíme ako poľovníci preto Háčik (doktor z kardio-centra) ako človek nestranný skonštatoval, že vlak je najlepší strelec.

Text a foto: Paľo Kostúr

Pozvánka do divadla

Rok sa nám čo nevidieť končí, prichádza čas vianočný. Nuž a aké by to boli Vianoce, tie naše medzibrodské - tradičné bez divadla.

Teda ani túto jeseň sme nezaháľali a pripravili sme pre nášho diváka, ako už bolo avizované v minulom čísle, hru od slovenského klasika J. G. Tajovského - **Statky zmätky**, na ktorú vás srdečne pozývame.

Trpkó-smiešny príbeh o slovenskej posadnutosti neustále niečo hromadiť a popritom ničť to ľudsky hodnotné a pozitívne vo vzájomných medziľudských vzťahoch a rodinných väzbách.

Touto cestou chcem poďakovať v mene vedenia Medzibrodského kočovného divadla našim divákovi za priazeň a podporu, lebo divák, divadlo a herci sa navzájom dopĺňajú a vytvárajú akúsi spätnú väzbu. Ďalej chcem poďakovať vedeniu našej obce za vytvorenie vynikajúcich podmienok pre našu činnosť.

A v neposlednom rade poďakovanie patrí všetkým členom divadelného súboru ako aj ich rodinným príslušníkom, ktorí si to musia v určitej miere odtrpieť. Sú to ľudia, ktorí si ešte aj v dnešnom uponáhľanom svete vedia nájsť voľný čas na úkor rodiny či práce, aby vytvárali hodnoty potešujúce srdce i dušu diváka.

Na záver vám všetkým želim šťastné, veselé a požehnané vianočné sviatky, aby sme si boli bližší a radi sa stretávali.

Do nového roku hlavne veľa zdravia, šťastia a osobných ako aj pracovných úspechov.

Jožef Závrivec, vedúci MKD

MEZIBRODSKÉ KOČOVNÉ DIVADLO UVÁDZA:

JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ
STATKY - ZMÄTKY
V RÉŽII JOZEFA ZÁVRIVCA

OSCIP: JUDITA BERNALDOVA, JUDITA BERNALDOVA, BERNALDO PLACER, BARBARA BERNALDOVA,
BARBARA BERNALDOVA, VLADIMÍR BERNALDO, JUDITA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO,
ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO,
ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO, ANASTASIA BERNALDO,

SÁLA KULTÚRNEHO DOMU V MEDZIBRODE
23.12.2014 o 18.00 hod.
25.12.2014 o 17.00 hod.
06.01.2015 o 17.00 hod.
VSTUPNÉ: 2,- EUR

Škôlkárske okienko malého Rakárika

Vitamíny - to sú veci,
ktoré máme radi všetci.
Na raňajky ku chlebičku,
pridám syr i papriku.
A na obed - veru hej,
špenátik mám najradšej.

Takto to u nás v škôlke vyzeralo celý týždeň, kedy si naše detičky pochutnali na vlastnom chrumkavom chlebičku, ku ktorému si len s malou pomocou pani učiteľiek urobili chutné pomazánky a čerstvé zeleninové šalátiky. Všetci sme si dobre pochutnali a pani kuchárky z nás mali obrovskú radosť, ale i obavy, že im rastie veľká konkurencia ☺.

V októbri sa naše detičky spolu s rodičmi trochu potrápili a pozbierali všetok starý a nepotrebný papier a priniesli ho do kon tajnera pred našou školou. Spoločne sme

zachránili veľa stromov. Všetci zberači boli odmenení peknými cenami a za peniažky zo zberu sme si mohli v škôlke dať vyrobiť nové lavičky do šatne. Za všetky detičky všetkým dodatočne ĎAKUJEME.

A ako to už v našej škôlke a škole chodí, nezabudli sme ani na divadelnú tradíciu našej obce a všetci sme sa už nedočkavo tešili na predstavenie, ktoré si pre nás pripravilo divadlo Clipperton. Rozprávka bola všetkým dobre známa - „Princezná so zlatou hviezdou na čele“, ale podanie umelcov bolo netradičné a ani jedno oko neostalo suché, pretože sme až plakali od smiechu pri tradične netradičnom predstavení.

Padá sniežik, vietor fúka,
Mikuláš nám dary núka.
Poďte, deti, detičky, rozbaľte si balíčky.
Kto poslúchal mamku, ocka,
na každého darček počká.
Kto bol samá nezbeda,
tomu beda, prebeda.

sa na túto udalosť poriadne pripravili ako sa na správnych škôlkarov patrí. Deťom sa po príchode rozžiarili očka a poniektorým rozbúchali srdiečka, keď sa roztvorili dvere a v nich sa zjavil Mikuláš so svojimi pomocníkmi. Detičky zo začiatku so strachom, ale s oporou u svojich kamarátov prekonal svoj strach a všetci si od Mikuláša zaslúžili sladké prevkapienie.

Blížiac sa Vianoce prebudili v nás tú známu vianočnú eufóriu, keď sa všetci snažíme byť k sebe o čosi lepší, milší a láskavejší a tak nech nám to svetielko, ktoré nám v srdiečkach rozsvietili naše deti vydrží aj po celý budúci rok.

Šťastné a veselé vianočné sviatky v kruhu najbližších prajú detičky z materskej školy.

Mgr. Zuzana Huťková

Zvesti zo školy na námestí

Ani sme sa nenazdali, rok sa s rokom zišiel a už sú tu zase Vianoce. Čas lásky, pokoja, ale aj predvianočného upratovania, zhonu, aby bolo všetko tak, ako má byť. No asi najviac sa na Vianoce tešia naše drobce. Píšu Ježiškovi listy, vytvárajú si rôzne vianočné ozdoby, aby si skrátili čakanie na Vianoce a vianočné prázdniny.

Aby sme si tento čas čakania trochu skrátili, poďme si trochu zaspomínať, čo sa udialo v našej „medzibrodskéj školičke“ počas tejto jesene.

Určite sme nezaháľali. Usilovne sme sa učili, aby sme mali veľa pochvál a čo najlepšie známky.

Ani v tomto jesennom období sme nezaбудli na zber papiera. Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí nám pomáhali pri jeho zbere. Spolu s MŠ sme dokázali nazbierať 6476,5 kg papiera, čo je v histórii zberov asi najviac. A toto sú víťazi: 1. miesto: Stanka Meľová 575 kg, 2. miesto: Sofinka Švajková 541 kg, 3. miesto: Eliška Kočalková 528 kg. V celkovom hodnotení tried sa na I. mieste umiestnili naši štvrtáci, na II. mieste sa umiestnili druháci a na III. mieste sa umiestnili prváci, za čo si všetci zaslúžili aj sladkú odmenu navyše.

V októbri sme mali Týždeň zdravej stravy. Rozprávali sme sa o našich stravovacích návykoch, snažili sme sa nejest sladkosti a každý deň v tomto týždni sme jedli niečo zdravé či to bolo ovocie, zelenina, cereálie. No a piekli sme si v škole aj chlebič. Viete ako to v našich triedach rozvonievalo? Nuž, vôňa domova.

V novembri sme mali v škole veselé divadielko s pesničkami „Princezná so zlatou hviezdou“, Týždeň drogovej preven-

cie, kedy sme sa rozprávali o škodlivých účinkoch fajčenia a alkoholu, ale aj Týždeň slovenských povestí, keď sme si ich rozprávali a čítali.

A je tu koniec kalendárneho roka - december. Tento čas sa začína aj v našej školičke prípravami na Vianoce a pripomenutím si niektorých vianočných zvykov. Začíname ho pečením medovníčkov a Mikulášom. Ani tento rok na nás nezabudol. Ďakujeme Ti, milý Mikuláš, za to, že si prišiel medzi nás aj s košom plným sladkostí pre všetky deti našej školy a škôlky.

*Pred oknom, za oknom, stojí Mikuláš.
Povedz nám deduško, čo v tom koši máš?*

Tento rok sa naša Vianočná besiedka niesla v trochu inom šate. Chceli sme ju deťom trochu spestriť vianočnými tvorivými

mielkami. V spolupráci s rodičmi sme v kultúrnom dome, okrem vianočného programu pre rodičov, v ktorom sa predstavili všetky naše deťúrence a detičky, ktoré navštevujú ZUŠ Brusno, pripravili množstvo aktivít pre deti. Či už to bola výroba vianočných pozdravov, ozdôb, zdobenie medovníčkov atď. Dobré sme sa zabavili a strávili spoločné chvíle v kruhu svojich spolužiakov, rodičov a priateľov.

V poslednom predvianočnom týždni sme si ako po iné roky, vytvárali vianočné ikeby, ale nezabudli sme ani na lesné zvieratká, ktorým sme ozdobili stromček priamo v lese. Nechýbali na ňom mrkvičky, jabĺčka, seno, semenka, suchý chlebič. Posledný deň pred vianočnými prázdninami sa niesol v duchu „štedrého dňa“. Nechýbali obľátky, medík, rôzne sladkosti, koláčiky. No jednoducho štedrý deň v škole.

Vianoce sú pre všetkých nás asi najkrajšie sviatky. Preto si navzájom darujeme to, čo najviac potrebujeme - zdravie, lásku, radosť. Nezabudnite na svojich blízkych, priateľov, známych, aby aspoň v tomto čase nebol nikto sám.

*Na Vianoce, v roku novom,
vinšujeme Vám nastokrát,
teplé slnko nad domovom,
dobré skutky s dobrým slovom,
zdravia, šťastia akurát,
Aby vás mal každý rád.*

Toto všetko vám želáme my všetci zo ZŠ s MŠ v Medzibrode.

Fotografie z akcií školy si môžete prehliadnuť vo fotoalbe webovej stránky našej školičky <http://zsmedzibrod.edupage.org/>

Mgr. Drahoslava Dobošová

Informácie o zasadnutí OZ v roku 2014

6. zasadnutie – 26.09.2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

návrhom dodávateľa na opravu miestnych komunikácií ulíc Pri ihrisku a Dúbrava, z predložených ponúk: – KD Invest s.r.o., Zvolenská cesta 63/A B. Bystrica; – Renovia s.r.o., Lieskovská cesta 488, Lieskovec, Zvolen; – Emil Kamrla, Detva Piešť 50, Detva; prevádzkovaním televízneho káblového rozvodu (TKR) obce za účasti nájomcu – prevádzkovateľa Ing. Maslíka; prerokovanie žiadosti p. Pavlovicovej – nezúčastnila sa zasadnutia – bod preložený na budúce zasadnutie OZ; správou hlavnej kontrolórky obce o výsledku následnej finančnej kontroly č. 3/2014.

Informácie starostu obce o:

realizácií prác v obci: opravách výtlkov na miestnych komunikáciách – realizovala BB RSC B. Bystrica; odvodnenie ulíc Niva a Hlavná – realizovala firma E. Kamrla Detva; na námestí obce umiestnené nové vitríny – realizovala firma Bačík; plot na ihrisku TJ spoločný s p. Kružliakom, rozpracovaný svojpomocne brigádnicke; výmena svietidiel verejného osvetlenia – zostáva Hlavná ulica (z dôvodu nedodania LED svietidiel, namontované budú žiarivkové s elektrickým predradníkom v počte 20 ks); kontrole realizovanej okresnou prokuratúrou na oblasť odpadového hospodárstva; kontrole okresného úradu životného prostredia; doručení správy nezávislého audítora o finančnom audite konsolidačnej účtovnej uzávierky za rok 2013; bola vyhlásená výzva v oblasti športu – bola zaslaná žiadosť na multifunkčné ihrisko v objekte bývalej materskej školy; bola zakúpená a vysadená jedlička na námestí obce; bolo realizované hodnotenie Haruľovej šou organizátormi; komunálne voľby sa budú konať 15.11.2014; v sobotu dňa 08.11.2014 sa bude konať verejné stretnutie s obyvateľmi obce.

V diskusii vystúpili poslanci:

– Ing. Samuelčík – sťažnosti občanov ulice Borovčina na hlučnosť priepustov pred Bobákov; od pána Balca prevísajú konáre z ovocných stromov do miestnej komunikácie; – p. L. Padúch – sťažnosti obyvateľov Dúbravy, pri dažďoch steká voda cez záhrady; z bioplynky išiel odpad do potoka, bolo cítiť zápach; – p. Sokolová – kto zabezpečuje realizáciu prípojky elektriky v IBV Dúbrava k rodinným domom; – Ing. Hraško – okolo bioplynky sa nerealizuje výsadba stromov podľa projektu; skladovanie pokosenej trávy na ihrisku TJ v blízkosti hracej plochy; prerokovať s hasičmi využitie stožiara na sušenie hadíc, prípadne ho odstrániť; na križovatke ulíc Hlavná a Železničná (pri železničnom priecestí) je poškodený priepust, na pravej strane je spadnutá obruba v rigole, je potrebné zabezpečiť opravu; na základe vyjadrení Ing. Maslíka prevádzkovateľa televízneho káblového rozvodu, počas trvania zmluvy do jej ukončenia 30.06.2015, je potrebné sa rozhodnúť, ako ďalej s jeho prevádzkou.

kosti hracej plochy; prerokovať s hasičmi využitie stožiara na sušenie hadíc, prípadne ho odstrániť; na križovatke ulíc Hlavná a Železničná (pri železničnom priecestí) je poškodený priepust, na pravej strane je spadnutá obruba v rigole, je potrebné zabezpečiť opravu; na základe vyjadrení Ing. Maslíka prevádzkovateľa televízneho káblového rozvodu, počas trvania zmluvy do jej ukončenia 30.06.2015, je potrebné sa rozhodnúť, ako ďalej s jeho prevádzkou.

Zastupiteľstvo schválilo:

Firmu KD Invest s.r.o., Zvolenská cesta 63/A B. Bystrica na realizáciu prác na miestnych komunikáciách ulíc Pri ihrisku a Dúbrava, podľa pripomienok poslancov; zmenu osadenia svietidiel na Hlavnej ulici z LED na žiarivkové v počte 20 ks.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

pripraviť návrh riešenia objektu bývalej márnice; Ing. Samuelčík so starostom obce pripomienkujú návrh zmluvy na realizáciu povrchovej úpravy ulíc Pri ihrisku a Dúbrava; spracovať so zamestnancami obce dohody o hmotnej zodpovednosti za inventár majetku obce; pri inventarizácii majetku obce podľa programovej evidencie majetku aktualizovať miesto uloženia majetku; kandidáti na poslancov zabezpečiť do nasledujúceho vydania Rakárika fotografie a návrh svojich zámerov do nového volebného obdobia; stavebná komisia zabezpečí kontrolu priepustov na odvod vody pred Bobákov; upozorniť p. Balca na úpravu stromov zasahujúcich do miestnej komunikácie; po konzultácii s hasičmi preveriť potrebu stožiara na sušenie hadíc; zabezpečiť opravu priepustu mostíka na uliciach Hlavná a Železničná

Zapísal: Ing. Jozef Hraško

7. zasadnutie – 21.11.2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

návrhom VZN č. 3/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku; návrhom príkazu č. 1/2014 na vykonanie inventarizácie majetku za rok 2014; žiadosťami o poskytnutie finančných prostriedkov na činnosť v roku 2015 pre: ZŠ SNP 20 v Banskej Bystrici a ZŠ s MŠ v Medzibrodě; CHZM Medzibrod o príspevok na Mikuláša; farnosť Medzibrod; združenie eRKO; TJ Sokol; ZO SZPB; MO SZČK; Jednotu dôchodcov; Medzibrodské kočovné divadlo; žiadosťou Mgr. Pavlovicovej o odkúpenie obecného pozemku pred jej domom; návrhom rozpočtu obce na rok 2015; plánom hlavnej činnosti hlavnej kontrolórky; návrhom zámeru a spôsobu odpredaja časti obecných pozemkov v lokalite „Inka“;

Informáciami starostu obce o:

priebehu komunálnych volieb; spomienkovej akcii – kladení vencov obetiam 1. svetovej vojny; termíny ďalších plánovaných zasadnutí OZ; podaní žiadosti na Envirofond na projekt spracovania bio odpadu; vyriešenie sťažnosti pani Olahovej; predbežných odhadov o 50%-nej úspore elektrickej energie na osvetlení obce;

V diskusii vystúpili poslanci:

– J. Zázrivec – sťažnosti obyvateľov na hlučnosť po 22:00 hod v pohostinstve „U bráču“; sťažnosť na p. Tonhajzera na vypúšťanie sliepok na cudzie pozemky; – J. Zeman – pripomienka na znečisťovanie fasády OÚ a strišky v Klube „U raka“ vtáčím trusom; – L. Padúch – problémy s kosením areálu bývalej MŠ z dôvodu nedokončených terénnych úprav; – Ing. Hraško – doporučil izoláciu povaly a prekrytie vstupu do budovy OÚ strieškou; zriadiť miesto pre umiestňovanie urien do steny z dôvodu šetrenia miesta na miestnom cintoríne; znečisťovanie odvodňovacieho rigolu na Železničnej ulici stavebnými firmami vykonávajúcimi stavebné práce pre občanov na tejto ulici.

Zastupiteľstvo schválilo:

návrh VZN č. 3/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady; príkaz č. 1/2014 – zloženie inventarizačných komisií; žiadosť Mgr. Pavlovicovej o odkúpenie obecného pozemku pred jej domom – prípad hodný osobitného zreteľa z dôvodu nízkej výmery pozemku; žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov na činnosť v roku 2015 pre: ZŠ SNP 20 v Banskej Bystrici a ZŠ s MŠ v Medzibrodě; CHZM Medzibrod; farnosť Medzibrod; združenie eRKO; TJ Sokol; ZO SZPB; MO SZČK; Jednotu dôchodcov; ▶

► Medzibrodské kočovné divadlo; návrh rozpočtu obce na rok 2015; plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce; spôsob predaja obecných pozemkov formou priameho predaja; spolufinancovanie žiadosti na Envirofond so spoluúčasťou obce; zbúranie objektu bývalej márníce v lokalite cintorína.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

poslancom vykonať obhliadku cintorína za účelom vybratia miesta pre umiestňovanie urien do steny; upozorniť p. Tonhajzera na zamedzenie voľného pohybu jeho sliepok po cudzích pozemkoch; upozorniť p. Paralu na dôsledné dodržiavanie nočného kľudu po 22:00 hod. v priestoroch pohostinstva „U bráču“; stavebnej komisii vypracovať návrh riešenia zamedzenia hniezdenia vtákov na fasáde budovy OÚ.

Zapísal: Ľubomír Padúch

8. zasadnutie – 12.12.2014

Zastupiteľstvo sa na zasadnutí zaoberalo:

návrhom úpravy rozpočtu na rok 2014; sta-

noviskom hlavnej kontrolórky obce k návrhu rozpočtu obce na roky 2015, 2016, 2017; podanými žiadosťami firmou Pichandovci a p. Michala Majchera o prenájom miestností v bývalej materskej škole na rok 2015.

Informáciami starostu obce o:

žiadosti ZŠ a MŠ Brusno o príspevok na CVČ za mesiace IX. – XII.2014; objednaní ohňostroja na Silvestra; zabudovanie nového osvetlenia a žalúzií v zasadačke KD.

V diskusii s pripomienkami a návrhmi vystúpili poslanci:

- p. Zárzivec – pred Šuhajdov je otočená dopravná značka; - p. Huťka M. – označenie hlavnej cesty cez obec dopravnými značkami hlavná cesta – doporučuje konzultovať s regionálnou správou ciest; - Ing. Samuelčík – ako je zabezpečená zimná údržba ciest; - p. Sokolová – či bude Vianočný koncert, porucha vody na ulici pri Ihrisku; - Ing. Hraško – doporučuje na koniec ul. Železničná pred záhradou u Kršteníkov osadiť stĺp s el. osvetlením; - upozorniť občanov na odstránenie prekážok z blízkosti miestnych komunikácií z dôvodu bezproblémového zabezpečenia zimnej údržby; v budúcom

roku zabezpečiť úpravu povrchu komunikácie na zákrute pred Petrigáčov – sadanie cesty na spojoch.

Zastupiteľstvo schválilo:

úpravu rozpočtu obce na rok 2014; rozpočet obce na rok 2015; žiadosť firmy Pichandovci a p. Michala Majchera o prenájom miestností v bývalej materskej škole na rok 2015 za obvyklých podmienok; dotáciu pre CVČ pri ZŠ a MŠ Brusno vo výške 2 /žiak za mesiace IX. – XII.2014, po doplnení žiadosti o menný zoznam žiakov.

Zastupiteľstvo uložilo zodpovedným zamestnancom:

vyžiadať od ZŠ a MŠ Brusno menný zoznam žiakov ku žiadosti o príspevok na CVČ; konzultovať s RSC B. Bystrica vyznačenie dopravnými značkami hlavnú komunikáciu cez obec; upozorniť obyvateľov obce na odstránenie prekážok z blízkosti miestnych komunikácií, z dôvodu bezproblémového zabezpečenia zimnej údržby.

Zapísal: Ing. Jozef Hraško

Informácie zo zasadnutí OZ na základe zápisov poslancov spracoval Ing. Jozef Hraško

Vianoce v sirotinci

„Pani Zuzana, sme pracovníčky charity. Prišli sme k Vám, lebo nám bolo oznámené, že so svojim sedemročným synom Ivanom žijete vo veľkej biede. Ako vidíme je to naozaj pravda.“ „Áno“, odpovedala Zuzana. „Sme bez elektriny a vody. Vodu chodíme brať k susedom, ktorí majú našťastie ešte aj studňu. S týmto sa nejdem zmieriť, som z toho veľmi nešťastná. Veď sme sa mali dobre. Bola som zamestnaná, ja i môj manžel. Žiaľ, stratila som manžela a potom i prácu. Ostal mi len tento starší dom, ktorý sme ešte s nebhým manželom začali opravovať. Viete, prišlo to tak naraz. Podnik, v ktorom som pracovala, skrachoval. Ostalo nás bez práce veľa. Teraz žijeme len zo štátnej podpory. Ja som sa prispôsobila, ale malý Ivan má ťažké detstvo. Chodí do druhej triedy základnej školy. Ide zima, chlapca by bolo treba teplejšie obliecť i obuť, žiaľ, ale nie je začo.“ Jedna z pracovníčok charity sa ozvala: „Pani Zuzana, dáme vám návrh, zoberieme vášho synčeka k nám na charitu, je tam taký menší sirotinec. Keď sa Vy nejak pozbierate, nájdete si robotu a opravíte dom, dáme Vám ho naspäť.“ Keď sa malý Ivan vrátil zo školy, mama mu povedala, čo ho čaká. Ostal veľmi zarmútený, ale nakoniec súhlasil, že do toho sirotinca pôjde. Šiel. Pomaly si zvykal na nové prostredie, ale stále túžil po svojej matke a domove. O necelé dva mesiace,

ako tam býval, prichádzali Vianoce. Tri dni pred sviatkami im ľudia, ktorí sponzorovali chod tohto sirotinca, pripravili slávnostnú večeru. Deti sa veľmi tešili, hrali sa a spievali, naraz malý Ivan vstal od stola, kľakol si pod vianočný stromček a začal spievať túto pesničku: „Keď by som bol vtáčkom, letel by som za les, pozrieť sa čo robí, pozrieť sa čo robí, mamička moja dnes. Košielku mi šije, na mňa si spomína, vráť mi Bože, vráť mi Bože, toho môjho syna.“ Sponzori ostali veľmi prekvapení z pesničky, ktorú chlapec zaspieval. Riaditeľka charity im vysvetlila situáciu v jeho rodine, ale že chlapec veľmi túži vrátiť sa ku svojej matke. A tak jeden zo sponzorov navrhol, že by sa moli pokúsiť pomôcť chlapcovi a jeho matke. A tak sa i stalo. Po mesiaci, či po dvoch našli jeho matke prácu. Musela síce trochu ďalej cestovať ako predtým, ale bola spokojná. Keď sa oteplilo, pomohli jej aj s opravou domčeka. A tak, na konci školského roka, ktorý malý Ivanko musel dokončiť v sirotinci, sa celý šťastný vrátil ku svojej mamičke. Nezabudol sa však vďačne poďakovať charite a hlavne jej sponzorom za ich nezištnú pomoc. Nebyť ich, koho vie, aké by mal detstvo. Chvála Bohu, že dobrí ľudia ešte nevymreli a pomáhajú tak, ako pomohli malému Ivankovi a jeho matke, nezištné a obetavo i ďalším ľuďom.

Marian Javier

Kalendár zberu pevného domového odpadu z kukanádob pre rok 2015

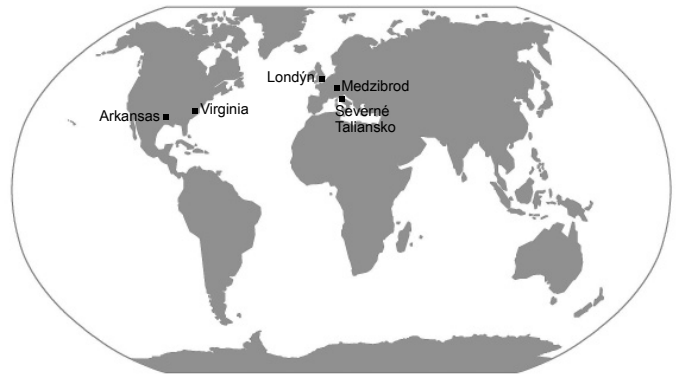
Mesiac	PDO
Január	12.01., 26.01.
Február	09.02., 23.02.
Marec	09.03., 23.03.
Apríl	07.04., 20.04.
Máj	04.05., 18.05.
Jún	01.06., 15.06., 29.06.
Júl	13.07., 27.07.
August	10.08., 24.08.
September	07.09., 21.09.
Október	05.10., 19.10.
November	02.11., 16.11., 30.11.
December	14.12., 28.12.

26 vývozov PDO v roku 2015

Rozhodnutia na PDO pre rok 2015 a následne aj náramky zelenej farby platné na rok 2015 si občania budú môcť prevziať od 8. januára 2015 na obecnom úrade v úradných hodinách.

Mladí vo svete

Aká práca – taká pláca, komu sa nelení - tomu sa zele-
ní, odvážnemu šťastie praje, bez práce nie sú koláče. Tieto
a ešte mnoho iných pravdivých prísloví a porekadiel sa presne
hodí k prežitým zážitkom štyroch mladých ľudí, ktorí toto leto
pracovali v zahraničí. Janko, Ada, Barbora a Peťa si zaspomí-
nali na časy príjemné a veselé, ale aj smutné a ťažké. Majú
môj hlboký obdiv a predpokladám, že po prečítaní týchto riad-
kov získajú aj váš.

Barbora Dřimalková, V. Británia - Londýn

„Žiť v cudzine nie je synonymom bohat-
stva, dobrého života a skvelej práce. Žiť
v cudzine znamená boj, tvrdú prácu, obe-
tovanie, samotu, odvahu, prežitie, byť po-
nížený, opovrhnutý, oklamáný, či dokonca
zneužitý. Je tiež synonymom vzdania sa
množstva vecí a obetovania sa kvôli ďalším
pre lepší život... Tieto slová sú určené pre
tých, ktorí nikdy neopustili svoju krajinu
a odvážia sa kritizovať nás všetkých, ktorí
sme sa raz s kúskom odvahy, strachu, od-
vážili opustiť pohodlie našich domovov,
aby sme hľadali nové možnosti a lepšiu
budúcnosť...“

Pôvodne som túžila odletieť za oceán
a skúsiť šťastie v USA, konkrétne vo Virgi-
nii. Osud to ale zariadil inak a jedného sl-
nečného dňa som sa úplne sama ocitla na
obrovskom letisku v Londýne. Ešte počas
letu som si pekne opakovala anglické slo-
víčka, naučené frázy, ktoré vychrlím na šo-
féra, ktorý ma bude čakať na letisku a celá
natešená som sa nevedela dočkať pristátia.
No to som ešte netušila, čo ma bude čakať.
Zrazu som sa ocitla v obrovskej hale s po-
citom, že som vystúpila niekde v Japonsku
a nie v anglicky hovoriacej krajine. Ne-
rozumela som nikomu NIČ. A šofér, ktorý
ma mal čakať s ceduľkou s mojím menom?
Samozrejme, že tam takých chlapov boli
desiatky, len ten „môj“ tam nebol.

Aké boli moje pocity, to nedokážem
opísať. „Som tu správne? Kde to vlastne
som? Ako sa dohovoriť? Bože, nikomu
nerozumiem ani slovo. Chcem ísť domov.
Mamííííí, kde si ? ☹“ Zopár myšlienok,
ktoré mi vtedy brázdili hlavou. Po viac ako
hodine, keď už som bola totálne zúfalá, ma
zrazu niekto poklepal po pleci. Celá vystra-
šená som sa otočila a predom mnou stál chlap
s „priblížym“ úsmevom a v ruke držal ce-
duľku s mojím menom. Nedokážem opísať,
aký veľký kameň mi spadol zo srdca. Vzal
mi batožinu a pomaly sme sa vybrali k autu.
Odhladnuc od toho, že som v toľkom stre-
se zabudla aj obyčajné „hello“ (ahoj), sadla
som si rovno za volant, ktorý som si pred
sebou ale vôbec nevšímala. Až na smiech
šoféra nakladajúceho moju batožinu do
kufra som nadobudla pocit, že asi niečo
nie je tak, ako má byť. Stále som ale sedela
ako pripečená a čakala, kým nastúpi a ko-
nečne sa pohneme. On ale otvoril dvere na
mojej strane a opýtal sa, či idem šoférovať
ja. V tom som si uvedomila, že v Anglicku
sa jazdí na opačnej strane a ja mu vlastne
sedím za volantom...

Pôvodne som išla do Londýna pracovať
ako opatrovateľka troch detí v židovskej ro-
dine. Tri dievčatá vo veku 9, 6 a 2 roky. Po
nejakom mesiaci sa realita ukázala „troš-
ku“ inak. Z opatrovateľky sa stala slúžka,
ktorá sa kompletne starala o všetko. Na
starosti som mala chod domácnosti, v kto-

rej žilo 6 ľudí vrátane mňa a taktiež udržiava-
vanie poriadku v trojposchodovom „palá-
ci“. Prečo palác? 3 poschodia, 2 obývačky,
2 jedálne, obrovská kuchyňa, pracovňa,
6 spální, 3 kúpeľne, 4 WC... pre dievča,
ktoré žilo 19 rokov v trojizbovom byte, cel-
kom veľké priestory. Veľa ľudí sa ma dnes
pýta, prečo som odtiaľ neodišla. Prečo si
nezmenila rodinu? Prečo si neodišla do-
mov? Atd... Nevieť prečo, ale sama sebe
som povedala: „Kam sa dostanem, tam
vydržím.“ Tak aj bolo. Nie raz som sede-
la v izbe s plačom, mala pobalené všetky
veci, mala chuť v sekunde opustiť ten dom
a rýchlosťou blesku ísť domov. Ale... vždy

sa niekde v kútiku duše ozvalo niečo, čo
mi pomohlo to zvládnuť. Odhladnuc od
ťažkej práce, život v Londýne mal aj svetlé
stránky. Spoznala som veľa nových ľudí,
našla som si dobrých kamarátov, spozna-
la život veľkomesta a stihla som aj „čo to“
pocestovať. Môj čas v zahraničí hodnotím
skôr pozitívne. Čas strávený mimo domo-
va mi veľa vzal ale omnoho viac do môjho
života priniesol. Okrem zdokonalenia sa
v angličtine som sa dokázala osamostat-
niť a naučila som sa veľa nového. Určite to
hodnotím ako dobrú skúsenosť, ktorá mi
otvorila veľa nových možností do budú-
cnosti a odporúčam takúto niečo vyskúšať
každému.

► **Ján Hraško, Taliansko - Bardolino**

Naša škola Hotelová akadémia v Brezne poskytuje svojim študentom prázdninovú prax v zahraničí. Ja som sa o túto zaujímal už ako tretiak, ale podarilo sa mi ju získať až ako štvrtákovi. Samozrejme, že je to podmienené úspešným štúdiom, správaním a dochádzkou. Nám sa podarilo ísť siedmym z triedy, a to do Nemecka, Švajčiarska, na Sicíliu a do Talianska. Keďže sa už piaty rok učím taliansky, chcel som ísť práve do Talianska. Dostal som sa do mestečka Bardolino, pri najväčšom ich jazere Lago di Garda, do hotela Parc Hotel Germano. Celú túto prax zastrešovala agentúra a aj pracovnú zmluvu som podpísal so zamestnancom agentúry.

Cestoval som 1.6. so slovenským prepravcom nekonečných 16 hodín, aj keď to bola vzdialenosť len asi 1000 km. Doviezli ma až pred hotel, kde som sa hlásil priamo u jeho riaditeľa. Ten ma sprevádzal po hoteli, ukazoval mi, kde čo je a čo bude mojou prácou. Bol to mladý Sicíľčan a musím povedať, že hneď od začiatku sa ku mne správal férovo. On sám ma zoznámil s barmanom Marcelom, mladým chalansom, ktorý tam tiež pracoval. Marcel mal otca z Kostariky a mamu Slovenku, takže som tam predsa len mal niekoho, kto mi rozumel. Prvý večer v deň príchodu bol nezabudnuteľný. Sedeli sme na terase. Na privítanie mi doniesli na večeru tanier špagiet. Myslel som si, že je to už všetko, ale hneď nato mi priniesli ešte obrovský steak. Zjedol som, samozrejme, aj ten. Ubytoval som sa asi 300 metrov od hotela, kde bývali aj ostatní zamestnanci. Bol som zo začiatku na izbe s dvoma mladými Rumunmi. Ale im sa veľmi robíť nechcelo a tak ich po mesiaci riaditeľ poslal domov.

Prvé dva týždne som len počúval, čo sa okolo mňa dialo, hovoril som veľmi málo a aj to som väčšinou len pritakával „sì“ (áno). Zo školy a od kamarátov som vedel, čo ma asi čaká, mal som rešpekt pred taliančinou ale roboty som sa nebál. Moja taliančina sa veľmi zlepšila až vtedy, keď som dostal nového spolubývajúceho - Antónia, a s ním som naozaj hovoril veľmi veľa. Spolu sme jedávali a aj trávili voľný čas. Stravoval som sa v hotelovej reštaurácii trikrát denne formou bufetových stolov. Takže jedla som mal dosť a aj napriek tomu som za tri mesiace pobytu schudol 7,5 kila.

Hotel Parc Hotel Germano je vlastne otvorený len počas letnej sezóny od marca do novembra, ale to záleží od počasia. Má kapacitu vyše 200 hostí, ale patrí k nemu obrovský areál, apartmánové domčeky, bazény, dve terasy, bary a wellness s posilkou.

Ráno som chodil do práce o ôsmej. Nosil som ako ostatní čašníci čierne nohavice a bielu alebo čiernu košeľu. Jediný rozdiel bol, že moje meno na menovke - Jan, oni čítali Žán alebo ma volali Giovanni. Pripravili sme stoly pre raňajkujúcich a následne po nich upratovali približne do jednej poobede. Vtedy začalo moje voľno do pol šiestej a o šiestej sme znovu nastupovali na prípravu večere. Hostia, poväčšine Nemci, prichádzali o siedmej, ale vedeli sa zdržať pri stole do noci. Takže sme z roboty odchádzali okolo polnoci. Ak som skončil skôr, zabehol som ešte pomôcť do baru. Mám spravený aj barmanský kurz, ale tam som si netrúfol miešať drinky. Takto to prebiehalo šesť dní v týždni, jeden deň som mal voľný. Na celodenné voľno som si vždy plánoval výlety do okolia. Najbližšie mesto Verona som navštívil viackrát. Krásna architektúra, staré kostoly, budova opery, tam sa bolo na čo pozeráť. Iné dni som strávil v zábavnom parku, na horskej dráhe, vo vodnom svete. Bol som aj na najvyššom kopci nad jazerom Lago di Garda, ten kopec sa volal Monte Baldo s výškou 1760 m.n.m. Tu som prvý krát videl alpačky - zvieratá s veľmi jemnou vlnou. Plavil som sa loďou a aj trajektom. Samotné okolie jazera bolo nádherné. Pripomínalo

skoro morské pobrežie, pláže, skalné útesy. Veľa som toho pochodil a mám na tie krásne miesta nezabudnuteľné spomienky. Poobedné voľné chvíle som sa opaľoval a ležal na pláži. Samozrejme, ak to počasie dovoľovalo. Pretože sme boli na severe Talianska, dosť často pršalo a boli búrky. Ale úžasné búrky. Tá intenzita a sila bleskov bola očarujúca. Večer sme sa chodili zabávať do barov a s ostatnými mladými čašníkmi sme sa dostatočne odreagovali a vybláznili.

Nie som konfliktný typ a snažím sa s ľuďmi vychádzať dobre. Ale s prevádzkarom hotela sme si nesadli. Bol to arogantný a povýšenecký človek. Ešte som neskončil jednu robotu a už mi dával inú, pritom menej dôležitú prácu. Proste vyvolával stres a paniku. Najskôr som si myslel, že je taký len ku mne, ale on sa tak správal ku všetkým. Ja som našťastie spadol priamo pod riaditeľa. Po jednom našom rannom konflikte som si riadne po slovensky uľavil na jeho adresu. No a keď som hosťom roznášal kávu, pekne som sa pozdravil „BUON GIORNO“, na moje veľké prekvapenie sa mi od jedného stola prihovorili pekne slovensky, lebo ma predtým počuli. Očervenel som ako paprika.

Domov som sa vrátil 1. septembra. Prvé, čo som si kúpil na benzín v Bratislave bola horalka a chutila fantasticky. Mohol som zostať pracovať ešte do októbra, ale bol som prvý krát takto dlho preč od rodiny. Bolo mi aj ľúto, že odchádzam, ale už mi všetci veľmi chýbali, rodičia, starí, kamaráti, pes a veľa iných vecí. Celkovo hodnotím prežitie tri mesiace v Taliansku ako výborné prázdniny. Robil som síce 12-13 hodín denne, ale robotu, ktorú mám rád a páči sa mi. A keď človek chce, tak zvládne cez deň robiť, večer sa baviť, vidieť krásne miesta a spoznať nových dobrých ľudí. Sám riaditeľ bol so mnou spokojný a pozval ma aj na budúcu sezónu, čomu som sa veľmi potešil. Takže teraz už len úspešne zmaturovať a odvážne sa vrátiť do sveta. Držte palce.

Petra Zázrivcová, USA – Virginia

Ja som svoju cestu do zahraničia začala riešiť v októbri, hneď potom ako ma nezobrali na vysokú školu, na ktorú som plánovala už dlhšie ísť. Chcela som vidieť veľký svet a tak do úvahy pripadala len Amerika. Mala som na výber manuálne pracovať alebo robiť au pair – „operku“. Cez agentúru Student Agency som si vybrala druhú možnosť. Vybavovanie potrebných záležitostí trvalo do začiatku decembra, kedy som už bola zaradená v americkej databáze. Následne sa mi ozývali rodiny, ktoré mali o mňa záujem. Celkom ich bolo deväť a s každou jednou rodinou sme sa rozprávali cez skype. Bolo dosť ťažké rozhodnúť sa pre niekoho po 20-minútovom rozhovore. V januári ma kontaktovali mladí rodičia štyroch detí z Virginie. S touto ženou som sa rozprávala skoro dve hodiny o všetkom možnom. Medzi iným som sa dozvedela, že prekonala rakovinu štítnej žľazy. Ja sama som chorá na štítnu žľazu, možno to nás tak spojilo. Na prvý krát sme si sadli, dali mi čas na rozmyslenie a ja, že idem do toho, súhlasila som. Jedinú podmienku čo mali, že nastúpiť môžem až koncom apríla.

Takže sme začali vybavovať víza, povolenia, letenku a 5. 5. 2014 som odlietala z Viedne do New Yorku. Naši ma boli odprevadiť na letisko, aj sme si poplakali, vystískali a vybozkávali. Prvý krát som letela sama, mala som obrovský strach. Až keď som si v lietadle sadla, zostala som úplne sama a vedomá si toho, čo asi všetko ma čaká, došlo mi, že neviem, či to bol dobrý

nápad. Celý deväť-hodinový let som vkuse len rozmýšľala, čo bude a ako to zvládnem. Jedna myšlienka horšia ako druhá a stále dookola. Také nervy a stres, aké som vtedy zažila, snáď už v živote nezažijem. Po pristátí to zo mňa trochu opadlo. Pri vystupovaní som zahliadla jednu našu herečku z televízneho seriálu Panelák a tak som sa na tom obrovskom newyorskom letisku, plnom samých cudzích ľudí pobrala za ňou. Všetky tie kontrolné stanovišťa som zvládla s vedomím, že ma môžu kedykoľvek vrátiť späť a že moja naučená anglická angličtina sa s tou ich americkou dosť značne líši. Mal ma tam čakať človek z agentúry, a tak som sa vybrala hľadať pána s tabuľkou s mojím menom. Ten ma odviezol do hotela v New Yorku, kde sme mali týždňové školenie, s ostatnými 60-timi dievčatami, ktoré sa chystali byť operkami. Bolo tam veľa dievčat z Mexika, Argentíny, Afriky, z každého kúta sveta. Európanky sme tam boli len ja a dve Nemky. Neskôr prišla jedna Češka, tá už mala s touto prácou skúsenosti a dosť mi pomohla. S dievčatami zo školenia som doteraz v kontakte. Posledný deň pobytu sme mali spoločný výlet s inštruktorom po neuveriteľne veľkom meste, kde som videla úžasné miesta, ktoré som doposiaľ mohla vidieť len vo filmoch. Ja sama som sa cítila ako vo filme, keď som kráčala ulicami New Yorku.

Po skončení nášho školenia, som sa musela taxíkom dostať z hotela na letisko. S malou dušičkou som to zvládla a odletela som do Richmondu, kde ma čakala moja nová rodina. Privítali ma s obrovskou kyticou, sadli sme do auta a po hodine cesty sme boli u nich doma vo Williamsburgu. Je to približne také veľké mesto ako Bystrica. Vo Williamsburgu sú len bohaté štvrte s obrovskými rodnými domami, so svojou súkromnou cestou a rampou. Ich dom bol obrovský. Pravdaže dve autá, bazén nesmel chýbať. Ešte večer som sa zoznámila s deťmi a aj s Camilou, brazílskou opatrovateľkou, ktorá tam zostala ešte tri dni a ukazovala mi a učila ma, čo a ako funguje. Prvú noc som ani riadne nespala, aj keď zo sedem-hodinového časového posunu som bola strašne unavená. Dva týždne mi trvalo, pokiaľ som si na to zvykla a dala sa do normálu. Na začiatku môjho pobytu som si musela povybavovať množstvo potrebných náležitostí ako napr.: urobiť si nano-vo vodičák, založiť si účet v banke, taký akoby občiansky preukaz. Tam sa to volá Social security number a je to číslo, pod ktorým v Amerike fungujete. Nie je to najľahšie chodiť po amerických úradoch a vysvetľovať im, čo tu robíte a čo potre-

bujete. Po každej takejto skúške som bola so sebou spokojnejšia a istejšia, keď som to zvládla.

Hneď prvý víkend po mojom príchode bola rodina pozvaná na svadbu a v piatok sa ma opýtali, či mám vhodné šaty? Mala som zo sebou kufor väčší ako ja, ale spoločenské šaty žiadne. Camila, ich bývalá operka, ma zobrala do značkových obchodov, kde boli síce šaty krásne, ale ich cena bola obrovská. Našťastie som natrafila aj na obchody, ktoré sa aspoň trochu podobali našim cenám. Americká svadba bola úžasná, obrad bol v najstaršom kostole v štáte Virginia, kde sa natáča aj množstvo filmov. Bolo tam všetko možné, jedlá od výmyslu sveta, na moje prekvapenie táto svadba bola bez alkoholu. Sama som bola prekvapená, keď mi povedali, že na takýchto akciách oni nekonzumujú alkohol. A tak som bola na mojej prvej americkej svadbe - pri čaji... haha.

So štyrmi chlapcami vo veku 2, 4, 9 a 13 rokov a tromi malými psami v dome som vychádzala dobre, aj keď zo začiatku priznávam, bolo to ťažké, kým sme si na seba zvykli, deti skúšali, čo znesiem, ale na to nás v agentúre pripravovali. Po čase som si získala aj trochu rešpektu pred nimi, určili sme si pravidlá a začalo to fungovať tak, ako to malo. Najstarší sa ma najskôr trochu hanbil, ale neskôr mi s deťmi veľmi pomáhal. Ten najmenší mi bol najbližší, rád sa túlil, dokonca niekedy spával v mojej izbe. Keď si predstavíte, že ste úplne sama v cudzej rodine, nikoho svojho blízkeho nemáte pri sebe, vždy mi padlo vhod maličkého úprimné objatie.

► Ráno som vstávala väčšinou o siedmej, pripravila som raňajky pre deti. Na raňajky sme mali väčšinou vložky s mliekom, ako to v Amerike býva bežné. Rodičia odchádzali do práce o 8. ráno a aj dvaja starší chlapci do školy. Ja som zostávala s dvoma menšími deťmi doma. Mali sme neskutočné množstvo hračiek a možností, ako stráviť deň, či už v bazéne, ktorý deti milovali alebo sme pozerávali rozprávky v ich súkromnom „mini kine“. Náš obed – mrazené potraviny - sme si ohriali zas v mikrovlnke a po obede som uložila deti spať. Žila som v úplne typickej americkej rodine, kde sme skoro každý deň fungovali na fastfoodoch. Poobede, keď sa vrátili starší chlapci domov, s tým 9-ročným som sa musela trochu poučiť, urobiť si s ním úlohy do školy, keď sme skončili, začali spolu všetci štyria vystrájať, pravdaže tri naše psy nesmeli zostávať. Len som dávala pozor, aby sa nikomu nič nestalo. Na večeru sme väčšinou zvykli chodiť do reštaurácií. Milovala som, keď mi poobede zavolať ich mama a povedala mi, že obleč deti ideme sa navečerať von. Ich mama si vždy potrpela na to, ako sú jej deti oblečené do spoločnosti, ja som sa zase vyžívala v tom, keď som mohla tých dvoch malých obliecť a „nastajlovať“, keď každý z nich mal svoju skriňu s neskutočným množstvom oblečenia od každého jedného odtieňa farby a každej jednej značky, ktorá existuje.

Tak to prebiehalo od pondelka do piatku, víkendy som mala voľno. Otec bol pre chlapcov prirodzenou autoritou, ale pri ich mamine to až také nebolo, ale to bolo tým, že bola zamestnaná a navyše ťažko chorá a unavená z chemoterapie. Prvý týždeň bol pre mňa neskutočne ťažký, ale už po mesiaci som si prvý krát uvedomila, že to neberiem len ako moju robotu, za ktorú som platená ale aj deti ma začali brať ako ich staršiu sestru. Postupne ma zoznamovali s ostatnou rodinou a známymi. Ja som dostala od agentúry kontakt na Švédku, ktorá

robila v tom istom meste operku a spolu sme chodili v mojom voľnom čase do mesta, na výlety, do fitka a postupne som si na všetko zvykala.

Ale nebolo vždy všetko také ružové, ako to vyzerá. Prežila som tam množstvo krásnych dní ale niektoré patrili aj medzi tie ťažšie. Ich spôsob života mi niekedy robil problémy. Väčšina Američanov funguje tak, že nič neplánujú, robia spontánne rozhodnutia. Často som sa niektoré informácie dozvedela na poslednú chvíľu, no musela som byť vždy pripravená. Mnohokrát sa moje rozhodnutia nezhodli s matkinými rozhodnutiami, ale ja som tam bola tá cudzia, ja som sa im musela prispôbiť, rešpektovať ich mentalitu ich americké zvyky. Ak sa pre takúto prácu rozhodnete, prvé si musíte uvedomiť, že ak chcete žiť v americkej rodine, musíte sa na to obdobie stať jedným z nich, robiť všetko tak ako oni, fungovať ako oni, nesnažiť sa presadzovať svoje zvyky a tradície, ktoré fungujú u Vás doma, pretože to fungovať nebude. Američania sú veľkí patrioti.

Čo sa týka mojej anglickej komunikácie, vždy sme sa vedeli dorozumieť, ale niekedy mi priniesla hrozne smiešne momenty. Aj keď som niekedy všetkému nerozumela, zvykla som na všetko odpovedať YES (áno). No a oni, keď to zistili, robili si zo mňa srandu, skúšali ma a rehotali sme sa na tom spolu. Môžem Vám povedať jednu zábavnú príhodu, ktorá sa mi tam stala na začiatku: Cestovali sme neskoro večer domov z reštaurácie, boli sme unavení a môj „otec“ mi v aute hovorí „dávaj si pozor, keď budeš šoférovať takto večer, vybiehajú na cestu jelene.“ Pravdaže mi to povedal v ich rýchlej angličtine. Ja už unavená, poriadne som ho nerozumela, tak som mu len prikyvovala a hovorila stále Yes (áno). On ma už poznal a podľa môjho výrazu tváre vedel, že asi nerozumiem a hovorí mi „a my tu v USA zvykne aj jazdiť na jeleňoch, keď nemáme autá. Aj u Vás na Slovensku to tak funguje?“ a ja samozrejme, poriadne som ho nerozumela, tak som len prikývla a povedala „Yes, yes, of course ...“ (áno, áno, pravdaže) V tom momente sa začalo celé auto na mne smiať. Ale aspoň mám peknú spomienku.

V auguste som ukončila svoj pobyt v USA, vrátila som sa domov a začala som študovať na vysokej škole. Nikdy by som nepovedala, že sa dokážem za tak krátky čas tak silno naviazať na cudzie deti, hlavne ten môj 2-ročný Triston. Rozlúčka s deťmi bola pre mňa veľmi ťažká. Malý Triston nechápal, čo sa deje. Pamätám si, sedel na mojom veľkom kufri a smutný mi povedal, či môže ísť so mnou, aj ma objal, ale pobozkať ma nechcel na rozlúčku. Až

keď som odchádzala autom preč, rozbehol sa s plačom za nami. Bol to veľmi silný moment pre mňa a hocikedy, keď si na to spomeniem, mi je smutno. S rodinou som stále v kontakte, na sviatky si napíšeme, posielajú mi fotky detí.

Svoj štvormesačný pobyt v Amerike hodnotím ako veľký a silný zážitok a vrelo to každému odporúčam. Až tam som si uvedomila, ako veľmi mi moja rodina a kamaráti chýbajú, aké ťažké je zostať sám, nemať nikoho blízkeho po ruke, vždy sa spoľahnúť len a len na seba a svojich blízkych vidieť len prostredníctvom počítača. Aké náročné je komunikovať a vyjadriť všetko správne v cudzom jazyku. Ale aj tak som pevne odhodlaná túto skúsenosť si zopakovať len čo to bude možné.

Andrea Ďuriančíková, USA - Arkansas

Keď som na internáte držala v ruke leták s inzerátom na letnú prácu v Amerike, síce som naň reagovala a zaregistrovala sa, ale nedávala som tomu veľkú šancu na úspech. Preto som bola veľmi prekvapená, keď mi o dva týždne volali a chceli odo mňa vyplniť ostatné dotazníky. Išlo o prácu v detskom tábore Ozark v Arkansasu na juhu USA. V januári prišiel sám riaditeľ, s ktorým sme robili pohovor. Ešte predtým som musela natočiť interview, napísať prácu o sebe, o mojom vzťahu k deťom, mojich bývalých zamestnaniach s rozsahom 1000 slov. Tí, čo prešli pohovorom už len doložili výpis z registra trestov, potvrdenie od lekára o zdravotnej spôsobilosti a pár maličkosť a mohli sme sa 23. 5. vybrať na trojmesačné dobrodružstvo.

Odlietala som z Budapešti, kde ma odviezli oco so sestrou. Od mamy som ešte doma dostala pár dobre mienených materinských rád. Na letisku sme sa stretli všetci 9 vybrať Slováci a cestovali sme spolu. Do Mníchova trval let asi hodinku, odtiaľ sme leteli do Houstonu, čo trvalo 11 hodín a ďalším lietadlom ešte do Arkansasu. Tam nás čakal pracovník tábora a autobusom sme sa odviezli ešte asi tri hodiny do kempu.

Zahraniční zamestnanci mohli robiť len v kuchyni alebo upratovať. Vychovávateľov robili Američania. Prvý týždeň sme ►

► bývali už pomiešaní s Američanmi a s ľuďmi z Európy (najviac bolo Maďarov), v malých chatkách a bol to taký nácvik na príchod detí. Neskôr nás presťahovali do domu pre zamestnancov. Pracovali sme v dvoch kuchyniach a na dve smeny. Tábor pre bohatšie deti mal totiž kapacitu 1400 detí a 800 vychovávateľov. Pre nich to bol nápor na psychiku, pre nás to bola neskutočná drina. Deti chodievali väčšinou na 1- alebo 2-týždňové turnusy a týždeň pobytu stál 1600 dolárov. Pekné bolo, že posledný týždeň sezóny sa sem mohli dostať hispanci a chudobné deti a vychovávateľa to odrobili zadarmo.

Na rannú sme chodili o šiestej, aby sme stihli na raňajky o ôsmej všetko pripraviť. Len čo sme doupratovali priestory po raňajkách, už sa chystal obed. Ak sme sa nestihli naobedovať do príchodu detí na obed, mohli sme jesť až keď oni odišli. Smena nám končila o tretej, ale veľmi často sme ešte museli pomáhať servírovať večere ďalšej smene. Aj keď sme robili poobednú od dvanástej do ôsmej, pomáhali sme s raňajkami inej smene. Proste roboty tam bolo veľa, režim bol tvrdý a keď mi už po dvoch mesiacoch začali tŕpnúť ruky, mala som toho dosť. Voľno som mala jeden deň za dva týždne. Celkovo tam vládli prísne pravidlá. Hneď na začiatku nám zobrali mobily a mohli sme ich mať len v deň nášho voľna. So svetom sme boli spojení len po večeroch cez počítač. Ak bol niekto prechladnutý alebo kašľal, hneď ho dali na tri dni do karantény. Jedlo sme si nesmeli nosiť na ubytovňu – predchádzali sme tak chorobám a črevným chrípkam. Vša-

de bolo veľa jedovatých pavúkov a hadov, takže opatrnosti nikdy nebolo dosť. Ale zvykli sme si na všetko.

Naozaj ťažkú robotu sme si vynahrádzovali na množstve atrakcií, ktorých bolo v areáli kempu neúrekom. Tobogány, vodný svet, skákacie hrady, lukostreľba, tarzánia, horské bicykle, streľba zo vzduchovky, Paint ball, ohňostroj. Obrovské jazero ponúkalo vodné lyže, člny a wakeboard. To som si užívala najradšej a aj sa mi to najviac páčilo, veď v tých 40-stupňových horúčavách to bolo príjemné osvieženie. Nad jazerom boli naťahané laná v obrovskej výške, po ktorých sme sa spúšťali z jednej strany na druhú a mali sme krásny výhľad na celý kemp.

Posledný týždeň, už po odchode detí,

sme upratovali celý kemp, v ktorom bolo 800 chatiek. Každý deň nás 40-tich zahradničných pozval na večeru niekto z vedenia kempu k nim domov. Prvý večer sme boli u riaditeľky, ďalší nás pohostil šéf ochranky. Ponúkol nám veveričky, hada a jeleňa. Okúsila som toho hada - celkom chutilo.

Najkrajší zážitok na nás čakal až po skončení kempu. Spolu s tromi kamoškami sme si naplánovali desaťdňovú cestu po Amerike. Najskôr sme strávili štyri dni v Houstone pri jednej kolegyni. Boli sme na koncerte One Direction, plavili sa loďou, vyskúšali vodné skútre, spali sme na internáte, stihli vysokoškolskú party – to pre porovnanie s našimi domácimi. Odtiaľ sme leteli do Orlando do Disneyworldu. Tam bolo neskutočné množstvo kolotočov, atrakcií a rozprávkových postavičiek. Následne sme tri dni strávili v Miami na plážach a diskotékach. Tu mi spálilo tvár... Poslednou zastávkou bol New York. Bývali sme v centre Manhattanu a pochodili sme, čo sa dalo. Socha slobody, Wallstreet, centum... Nakúpila som si veľa oblečenia, ale v obchodoch bolo strašne veľa ľudí a pri pokladni sme čakali aj trištvrté hodinu. Ja som sa vracala z NY domov sama, ostatné baby tam ešte zostali. Najviac stresu som zažila na obrovskej newyorskej železničnej stanici, keď som sa potrebovala odviezť vlakom z centra na letisko. Načasovanie bolo neskutočné. Ale let som stihla a po 9 hodinách som bola vo Frankfurtu a po ďalšej hodine v Budapešti, kde ma už čakala rodina.

Celé leto som tvrdo makala, ale oplátilo sa. Videla som krásny kus sveta a spoznala úžasných nových ľudí, či už samotných Američanov alebo mojich nových kolegov. Spomienky, zážitky, fotografie mi budú pripomínať toto skvelé leto a plánovať niečo podobné na leto budúce.

- ks -

Rok v základnej organizácii Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (ZO SZPB) v Medzibrode

Rok sa s rokom stretol a my sme zase starší. Nastal čas nastaviť zrkadlo svojej práci a vyhodnotiť, aký bol a čo nám priniesol. Každoročne koncom roka výbor našej ZO prejednáva návrh plánu pre ďalší rok a tak základ Plánu činnosti ZO SZPB v Medzibrode pre rok 2014 vznikol ešte rok predtým. Hodnotený rok sa niesol v znamení 69. výročia oslobodenia obce, 70. výročia SNP a Výročnej členskej schôdze spojenej s trojročným vyhodnotením práce výboru a voľbou nového výboru ZO.

23. marca sme si v spolupráci s Obecným úradom (OÚ) pripomenuli 69. výročie oslobodenia Medzibrodu Červenou a Rumunskou Armádou. Je zarážajúce, že aj keď obec informovala cestou rozhlasu o čase a mieste konania pietnej spomienky, na túto prišli väčšinu len členovia ZO SZPB a časť rodičov vystupujúcich detí ZŠ s kultúrnym programom. Nepatrí sa prejať trocha vďaky tým, ktorí položili svoje životy za náš mierový život? Slávnostný priebeh pietnej spomienky dokreslilo aj vystúpenie mužského speváckeho zboru Borovô.

V apríli niektorí naši členovia využili ponuku organizovaného zájazdu Oblastným výborom SZPB do Prahy a Lidíc. V Prahe sme absolvovali prehliadku „Pečárne“ v pivničných priestoroch budovy Ministerstva hospodárstva ČR, v ktorej Gestapo vypočúvalo pracovníkov odboja, medzi ktorými bol aj Július Fučík. Na Žižkove (mestská časť Prahy) sme položili kvety na hrob neznámeho vojaka.

V Lidiciach sme sa zoznámili s historickými na seba nadväzujúcimi udalosťami atentátu na Ríšskeho protektora R. Haidricha aj s následnými represáliami na obyvateľstve až po vyhladenie Lidíc z mapy Čiech. Pritom obyvateľstvo Lidíc nemalo s atentátom nič spoločné.

Prechádzkou po Národných kultúrnych pamiatkach sme mali možnosť vidieť starostlivosť spoločnosti o ich údržbu a zachovanie výstrahy pred fašizmom ďalším generáciám.

Už ôsmy rok po sebe, v mesiaci jún výbor ZO SZPB zorganizovala s obecným úradom pre žiakov ZŠ branno-športovú akciu „Partizánskymi chodníkmi“, v rámci ktorej sa deti zdokonalili v zásadách poskytnutia pr-

vej pomoci a v súťaži behu na 60 m a hode granátom na cieľ rozvíjali súťaživosť a telesnú zdatnosť. Najlepších obdržali ceny od sponzora Mgr. Obucha. Po skončení športového zápolenia dobre účastníkom padol guláš v podaní majstra J. Prašovského a Š. Stančeva.

V auguste sme mali tri významné akcie. Na prvej sme sa 16. augusta zúčastnili v počte 44 členov ZO SZPB pietnej spomienky 69. výročia vyvraždenia a vypálenia obce Kalištie organizovanej Oblastným výborom SZPB pod názvom Stretnutie generácií. Slávnostný priebeh pietnej spomienky zná-

sobila aj účasť Predsedu Vlády SR, Ministra školstva SR, členov NR SR, príslušníkov štátnych a verejných inštitúcií. Odhadovaná účasť bola do 3000 návštevníkov. Historické udalosti, ktoré sa v tomto priestore udiali 18.3.1945, len pár dní pred oslobodením, poukazujú na zverský postup fašistických vojakov, ktorý možno prirovnať poranenému zvieraťu, ktoré v posledných záchvevoch života kope a hryzie. Po potlačení SNP sa tu ukrývali okrem ranených vojakov v poľnej nemocnici aj rasovo prenasledovaní Židia, na ktorých robili nemecké vojská spoločne s jednotkami POHG (pohotovostné oddiely hlinkovej gardy) zátahy po okolitých lesoch. Len málokto z nich na Kališti prežil. Taký bol aj príbeh postaršieho muža, ktorý prišiel až z Palestíny pokloniť sa pamiatke svojej rodiny, ktorá také šťastie nemala. Kultúrny program, ktorý bol pre návštevníkov Stretnutia generácií na Kališti pripravený, prispel k pohode a upevneniu vzťahov medzi ZO SZPB nielen z okresu. Naši členovia si podujatie pochvalovali a určite sa tam na budúci rok, pokiaľ sa nič nestane, stretneme.

Hneď po návrate z Kališťa na druhý deň, sme v spolupráci s OÚ v Medzibrode zorganizovali pietnu spomienku na 70. výročie SNP. Za tónov hymnickej piesne „Kto za pravdu horí“ sme spoločne so starostom obce Ing. Svetlíkom položili kvety na pamätník obetiam 2. sv. vojny pri kultúrnom dome. Po príležitostnej básni a slávnostnom príhovore sme pietny akt ukončili hymnou SR. Po skončení pietneho aktu sme v priestoroch kultúrneho domu pokračovali výročnou schôdzou ZO SZPB za účasti hostí a členov ZO. Zhodnotila sa práca výboru a podielu jednotlivých členov na činnos-

► ti ZO. Zvolil sa staronový výbor, ktorý bol dovolený mladým perspektívnym členom pre ďalšie trojročné obdobie. Činnosť ZO sme spropagovali na webovej stránke obce Medzibrod v časti spoločenské organizácie. Možno sa niekomu zdá, že oslavy 70. výročia SNP sme v obci vykonali s dvojitým predstihom ale bolo to preto, aby si členovia SZPB a občania obce mohli zariadiť účasť na celoslovensky organizovaných oslavách 70. výročia SNP, ktoré sa konali počas troch dní v Banskej Bystrici.

Účastníci týchto osláv vysoko hodnotili ich pripravenosť, zabezpečenie a ponúknuť program. Nezabudnuteľné bolo vystúpenie Alexandrovcov, ale aj príhovory jednotlivých politikov. Český prezident rozobral, čo čakalo Slovanov po konečnom víťazstve nemeckých zbraní a nastolení tisícročnej nemeckej ríše. Malá časť mala byť ponemčená, druhá časť a to väčšina mala byť zlikvidovaná, tretia časť mala byť umiestnená v pracovných táboroch a posledná štvrtá menej početná mala byť dozorcami v týchto táboroch. Toto keby pochopila mladá generácia, tak by neofašisti nemali u nás šancu.

Oslavy SNP organizovalo Múzeum SNP v súčinnosti so SZPB za účasti priamych účastníkov národno-oslobodzovacieho boja. Z našej ZO SZPB bol vyznamenaný medailou MO SR p. Anton Trník. 60-tim priamym účastníkom SNP medaile odovzdal Štátny tajomník MO p. Koterec deň pred oslavami SNP na MsÚ B. Bystrici.

Začiatkom septembra s ostatnými spoločenskými organizáciami sme hájili česk

našej obce na 10. ročníku Haruľovej šou. V súčinnosti s OÚ, ktorý prispel predajným stánkom, vrecom zemiakov a zariadením kuchynky kultúrneho domu. My na oplátku, sme spestrili sortiment vlastnou prácou, hovädzím gulášom, haruľou, pagáčikmi a domácimi zákuskami, ktoré poskytli gazdinky z radov našej členskej základne.

Myslíme si, že Haruľová šou má už za tie roky svojich stálych návštevníkov. Pokiaľ budú návštevníci spokojní, budú sa na takéto úspešné podujatia radi vracáť.

V septembri sa 14-ti naši členovia zúčastnili ozdravovacieho výletu na kúpalisku v Bešeňovej. Výlet organizoval OblV SZPB B. Bystrica pre všetkých členov ZO v okrese. Plné dva autobusy členov SZPB odchádzalo spokojných a hneď bola aj požiadavka zopakovať takýto výlet do Bešeňovej miesto plánovaných Sklených Teplic, s ktorým sa uvažovalo v mesiaci október - november. Tento zájazd bol zabezpečený, ale autobus

bol pre malý záujem, aj keď sa dopĺňovali voľné miesta z B. Bystrice, napokon zrušený. Všetci členovia ZO obdržali Plán akcií, z ktorého je možné si vybrať 2 mesiace pred termínom to, čo ich najviac zaujíma. V neposlednej rade prijímame každý dobrý nápad, o čo by bol záujem a toto môžeme zahrnúť do plánu pre nasledujúci rok.

Posledná organizovaná akcia v tomto roku sa uskutočnila 11. novembra pri pomníku obetiam 1. sv. vojny pred kostolom. Spoločne so starostom obce a p. farárom a ZO SZPB sme si pripomenuli 96. výročie ukončenia bojov 1. sv. vojny. Pietneho aktu sa zúčastnil aj predseda ÚR SZPB p. Sečkář. V jednotlivých vystúpeniach rečníkov jasne odznela nezmyselnosť nasadzovania životov obyčajných ľudí za záujmy vládcov svetových veľmocí, len aby títo mali väčšie priestory na zisky, odbytištia svojich tovarov a umiestnenia prebytkov. Deň makov, ktorým je 11. november, je zároveň aj dňom vojnových veteránov, s ktorými má SZPB podpísanú dohodu o vzájomnej spolupráci a z tohto dôvodu sme sa podujali k realizácii tejto pietnej spomienky.

Myslím si, že len aktívnou spoluprácou všetkých spoločenských zložiek v obci a hlavne ochotou ich členov podieľať sa na dielčích úlohách sme úlohy roku 2014 splnili so cťou. Zároveň týmto ďakujem OÚ za podporu našej činnosti a všetkým našim členom za angažovanosť v SZPB a do Nového roku 2015 prajem veľa zdravia, rodinnej pohody a hlavne život v mieri.

Ing. Ján Pacek, Predseda ZO SZPB

Ako žili a pracovali naši predkovia

Zostavil Ing. Ján Greschner

Vážení občania, v tomto príspevku vám chceme priblížiť skutočnosti o ťažkom každodennom živote našich predkov, o ich práci, zvykoch, obyčajoch, záľubách a záujmoch.

Región Horehronie patriaci v minulosti do Zvolenskej župy je v súčasnosti vymedzený okresmi Banská Bystrica a Brezno. Nachádza sa v strede Slovenska v Horehronskom podolí, ktoré je súčasťou Zvolenskej kotliny, od prameňa Hrona až po Hronsek, kde končí okres Banská Bystrica. V podolí leží 26 obcí a mesto Brezno. Tri obce patria do okresu Banská Bystrica, ostatné do okresu Brezno. Rieka Hron, podľa ktorej je pomenovaný región Horehronie, pramení na južnom svahu majestátnej Kráľovej Holi.

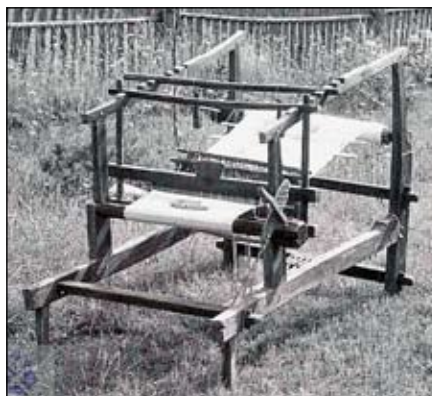
Hospodársky vývoj regiónu ovplyvnili viaceré vlny kolonizácií. Od 13. storočia to

► bola nemecká kolonizácia, ktorá podnietila rozvoj baníctva a banských lokalít. Baníctvo predstavovalo významný ekonomický a sociálny faktor, s ktorým úzko súvisel rozvoj špecifických prejavov baníckej kultúry. Osídľovanie okolia Čierneho Balogu vo väčšom rozsahu nastalo v 15. storočí. Prvá písomná zmienka o osade pochádza z 11. júna 1607. Ťažba a spracovanie dreva patrilo od nepamäti k hlavným zdrojom obživy obyvateľov slovenských hôr. Lesní robotníci – Handelci – pracovali v 8-členných skupinách – dingoch, pod vedením najschopnejšieho člena skupiny, vedúceho dingu (Vorgedinger). V stálych pracovných skupinách mohli pracovať len zdraví, zdatní robotníci v plnej telesnej sile. Do práce chodili v pondelok ráno s „týždňovkou“, t.j. so stravou na celý týždeň. Z práce sa vracali v piatok večer, zo vzdialenejších pracovísk v sobotu predpoludním, aby sa mohli z týždennej práce v lese obriaďiť a pri dome vykonať naliehavé práce. Na pracovisku bývali v primitívnych kolibách, pokrytých smrekovým lubom. Spávali na zemi, na vrstve čehiny. Varili a kolibu v zime súčasne vykurovali ohňom na otvorenom ohnisku založenom v strede koliby po celej jej dĺžke. Dym vychádzal otvorom medzi strešnými plochami. Kuchárilo sa primitívne. V železnom, ale aj hlinenom hrnci pristavenom k ohňu varili husté polievky, alebo z rozvarených zemiakov zatrepaných trocha múkou kašu – fučku. Za dlhých večerov nahádzali si do vriacej vody strapačiek (halušiek zo zemiakového cesta).

Z histórie obcí bansko-bystrického a breznianskeho regiónu sa dozvedáme, že obec Medzibrod ako súčasť Horehronia vznikla asi začiatkom 14. storočia. Obyvatelia lesnatého Horehronia sa od začiatku osídľovania zaoberali chovom dobytky. Na trávnatých pasienkoch a v lese chovali kozy a ovce. Medzibrod je obklopený od severu výbežkami Nízkych Tatier a od juhu horami Slovenského Rudohoria. Z južnej a východnej strany, kde si Hron razil cestu, objímajú obec mierne pahorky a oráčiny. Prvé počiatky osídlenia na území Medzibrodu siahajú do roku 1062. Do roku 1848 patrila Ľupčianskemu panstvu. Výskumy mnohých geológov zistili, že v západnej časti Nízkych Tatier sa nachádza a v minulosti sa aj ťažilo desať základných typov minerálov. Jedným miestom pre ťažbu bol aj Medzibrod. Kedysi sa tu ťažilo zlato, v 17.-19. storočí železná ruda a do roku 1948 sa tu ťažila antimónová ruda. Vyťažená ruda sa spracovávala vo flotácii. Koncentrát obsahujúci 35% antimónu sa ďalej spracovával v hutách vo Vajskovej. Podľa správy o inšpekcii kutacích prác v r. 1938 v Medzibrode nad Hronom pracovalo v bani 33 robotníkov, na povrchu 9, na

stavbe flotačnej úpravne 10, oprave cesty 4, ostatné povrchové práce vykonávalo 7 ľudí, spolu 63 robotníkov. So stúpajúcim množstvom ťažby sa zvyšoval aj počet robotníkov. V r. 1939 v bani pracovalo už 97 robotníkov. Väčšinu to boli chlapi z našej dediny, ale dochádzali aj Hriadlovci a na týždňovky dochádzali chlapi z Dobšinej. Dozorcom – hutmanom bol Ján Burger, majster pre flotačnú úpravňu Karol Vančo, ktorý na závod prišiel zo Spišskej Bane. Posledným súkromníkom, ktorý mal od banského úradu kúpené kutacie práva, bol rodák z Medzibrodu Martin Gregor. Tu veľa rokov odpracovali Anton Gregor a Cyril Sanitra. Anton Závrivec (mamin brat) vypracovával analýzy vzoriek vyťaženej suroviny. Chlapi odstrelenu surovinu lopatami nahadzovali do vozíkov a behári (chlapi, ktorí manipulovali s vozíkmi) ich dopravovali ku šachte (zvislá alebo šikmá podzemná chodba) v podzemí. Druhá partia behárov pracovala na povrchu a rudu po koľajniciach dopravovala od výťahu v strojovni ku flotačke, kde sa pracovalo na 3 zmeny, od pondelka rána do soboty večera. Z násypníka sa ruda spúšťala do drvičov, odtiaľ do tzv. guľových mlynov, kde sa za mokrého procesu rozomlela na jemno a po pridaní prísad sa v 3 odkaliskách oddelila od dreku (hlušina – kamene, pôda). Vznikal asi 35 %-ný koncentrát. Podľa výpovedí baníkov, po okrajoch odkalísk sa z hlušiny oddelili aj kúsky zlata. Čiastočne vysušenú rudu z odkaliska robotníci vrecovali (bola ťažká a zapáchala) a furmani z dediny (Ramaj, Huťka (od Balázov), Grúnik, Mlynár, ...) ju koňmo vozili na spracovanie do hutu vo Vajskovej (jej názov je odvodený od názvu antimón čiže biely kov). Vozili ju vo vreciach na doskových vozoch obitých plechom z vnútra. Neskôr vrecia skladovali pri kováčskej šmykni na mieste dnešného kultúrneho domu a na stanici, odkiaľ ich vlakom prepravili do Vajskovej Nevýhnutnou súčasťou areálu bol veľký sklad, strojovňa, dielne, zmenáreň – teda šatne, prezliekareň a neskôr (1943) bola pristavená ešte jedáleň a vývarovňa. Tu sa varili pre robotníkov desiatové polievky

a piekol sa chlieb. Kuchárom bol Michal Sokol vyučený mäsiar a pomocnicu mu robila Mária Pipichová od Kopcov. Baníci pracovali v dvoch zmenách po 8 hodín. Do roboty a z roboty chodili každý deň pešo, niektorí chodili na bicykli, pričom nezabúdajme, že baňa sa nachádza 4,5 km za dedinou. V 19. storočí sa časť obyvateľov obce Medzibrod zaoberala aj povozníctvom. Vozili surové železo z Ľubietovej do Hronca. Tam vozili aj formovací piesok na liatinu. Keď bola vybudovaná železničná trať Podbrezová – Banská Bystrica v 80. rokoch 19. storočia, ľudia túto príležitosť furmančenia stratili. V roku 1818 bolo z 971 obyvateľov Medzibrodu až 200 podomových obchodníkov. V súčasnej dobe žije v Medzibrode 1349 obyvateľov. Obyvatelia pracovali väčšinou vo Vajskovej, Dubovej, Podbrezovej a Piesku. V 18. storočí sa železo v hospodárstve začína čoraz väčšmi uplatňovať a tým sa aj horehronské erárne hutníctvo železa dostáva nielen do popredia, ale predstavuje v tomto regióne hlavné banské a hutné výrobné odvetvie. Erár rozšíril a zdokonalil výrobu v Hronci, vnikol do miestnych ťažiarских spoločností, postupne sa ich zmocnil a koncom 18. storočia zakladal nové hutnícke prevádzky. Od konca 18. do polovice 19. storočia bol Hrončiansky železiarsky komplex najvýznamnejšou, najväčšou a najmodernejšou železiarskou manufaktúrou vo vtedajšom Uhorsku. Roku 1815 zamestnával hrončiansky závod 185 robotníkov. Na prelome tridsiatych a štyridsiatich rokov 19. storočia dosahoval počet interných zamestnancov hrončianskeho komplexu vyše 950 robotníkov (baníkov, uhliarov, hutníkov, hámorníkov, kováčov atď.) a úradníkov. Sociálna štruktúra Breznianskeho okresu v r. 1910 bola nasledovná: počet obyvateľov celkom 29.896, z toho sa živilo: poľnohospodárstvom 6.529, v priemysle, remeslách a v živnosti bolo 11.282, obchodom sa zaoberalo 3.013, v doprave pracovalo 1.062 v slobodnom povolaní a v štátnej správe bolo 1.687, nádenníkov bolo 1.689 a sluhov (služok) v domácnosti bolo 582.

Najstarší cech v Brezne bol cech krajčírov z roku 1604, čižmárov z roku 1617 a debnárov roku 1630. Cechy mali i klobučníci, kušníeri, mäsiari, tkáči, sitári, garbiari a kolári. Hutnícke tradície železiarní a založenie osady v Podbrezovej siahajú do roku 1840 a ich vznik sa spája s výstavbou erárnej pudlovne a valcovne na výrobu železničných koľajníc ako aj so začiatkom železohutníckej veľkovýroby na vrcholovej technickej úrovni tej doby. Prvý závod na výrobu železničných koľajníc a valcovaných rúr v Uhorsku, postupne jeden z najväčších štátnych podnikov, koncom 19. storočia skoncentroval rozdrobené po-

► hronské železiarstvo do priemyselnej hutníckej veľkovýroby na svetovej technickej úrovni. Do Podbrezovských železiarní sa dostávali obyvatelia bývalých poddanských obcí, ako Horná a Dolná Lehota, Valaská, Podkonice, Medzibrod, Hiadeľ a ďalších. V dobe najvyššej zamestnanosti (analýza k 19.8.1982) bolo v podniku zamestnaných v priemyselnej činnosti 5373 pracovníkov, 898 THP a z toho 231 majstrov. V nepriemyselnej činnosti bolo zamestnaných 253 pracovníkov z toho 45 THP a 13 majstrov. V podniku celkom bolo zamestnaných 5626 pracovníkov 946 THP a z toho 244 majstrov. Najväčší zamestnávateľ v okrese – Železiarne Podbrezová, našťastie, ešte stále funguje, ale niekdajšie centrum strojárstva je už minulosťou. Z Mostárne Brezno zostal len napoly spustený areál s viacerými menšími spoločnosťami a ďalšie strojárenské podniky – Strojárne Piesok, Zlievareň Hronec, Strojsmalt Pohorelá – prešli „transformáciou“, ktorá smerovala k ich utlmeniu alebo zániku.

V 17. a 18. storočí boli obyvatelia Medzibrodu známi ako dobrí poľovníci a vtáčnici. Súčasťou každého gazdovstva boli domáce zvieratá. V Medzibrode bol rozšírený chov hovädzieho dobytku, ktorý sa počas sezóny pásol na pasienkoch. Po zbere úrody sa pásol na strniskách. V minulosti bola rozloha pasienkov v Medzibrode oveľa väčšia, no v polovici storočia ich zalesnili. Pasenie mal na starosti pastier najatý obcou, ktorý často býval v obecnej pastierni. Pásol od mája do novembra. Gazdovia mu dávali od kusa peniaze a obilie a gazdiné chlieb a koláče. Najdôležitejším domácim zvieratkom bola krava, pretože dávala mlieko i mäso. Dojenie kráv ustajnených v maštali obstarávali ženy. Prvé mlieko po otelení kravy – mlezivo – sa dávalo ošpaným. Mlieko slúžilo na konzumáciu i výrobu masla a syrov. Chudobnejším kravy slúžili aj do záprahu. Zaoberali sa chovom oviec, v 18.-20. storočí čipkárstvom, výrobou dreveného náradia a podomovým obchodom. Po 1. svetovej vojne sa mnohí vysťahovali. Blízkosť železiarskych podnikov podnietila v minulosti výrobu nožov. V obci bola malá píla firmy Michal Zázrivec (brat starého otca). Prísťahovalci, povolani zemepánmi do Medzibrodu, po vyklčovaní lesov uprostred ktorých ležala obec, začali obrábať zem, chovať dobytok a doma si obstarávať chlieb. Pritom sa zaoberali remeslami, v prvom rade výrobou nožov, čo im poskytovalo dobrý zárobok. Podnet k rozvoju tohto remesla dali železné bane, nachádzajúce sa v okolitých obciach. Medzibrod je v okolí známy hlavne pečením harule, ochotníckym divadlom a vynikajúcimi zábavami. Po vojne sa Medzibrod stal našim

novým domovom. Strávil som tam svoje gymnaziálne a mládenecské roky po druhej svetovej vojne, hrával som tam ochotnícky divadlo, organoval som v kostole. Pre Horehronie bolo hospodársky najdôležitejšie odvetvie ťažba dreva a jeho domáce či remeselné spracovanie. Neškolení výrobcovia – „naturisti“ svoje výrobky zhotovovali vo väčšom množstve na konkrétnu objednávku. Tak pracovali košíkari, šindliari aj výrobcovia točeného riadu, tesári, stolári či kolári. Najrozšírenejšie a dodnes najviac zachované je pastierske umenie – výroba pastierskeho dreveného riadu (črpáky, naberáčky, lyžice, formy na oštiepky) s množstvom dekoratívnych rezbárskych motívov a výroba zvukových a hudobných nástrojov. Výrobe z dreva sa venuje na Horehroní niekoľko jednotlivcov, ktorí zhotovujú rozmanité dekoratívne predmety, (drevené plastiky, reliéfy) ale aj ľudové hudobné nástroje (trúby, píšťaly, gajdy); môže sa pochváliť dokonca aj niekoľkými výrobcami kvalitných fujár – nástroja, ktorý je zápisom do zoznamu UNESCO vyslancom slovenskej kultúry v zahraničí. Formou prezentácie práce regionálnych rezbárov je každoročne počas Vianoc v Brezne vystavený ľudový Betlehem. Takmer v každej obci sa príležitostne konajú aj jarmoky ľudových výrobkov. Donedávna bola na Horehroní rozšírená domáca výroba plátna a súkna, ktoré tvorili základ tradičného ľudového odevu. V súčasnosti sa tejto práci venujú ženy len ojedinele, dodnes nájdeme vyšivačky takmer v každej obci. Kožušníctvo, kováčstvo a obuvníctvo boli remeslá spojené s poľnohospodárstvom. Remeslo sa dedilo z otca na syna a vykonávalo sa sezónne. Dodnes sa kožušníckej výrobe venuje niekoľko remeselníkov v Pohorelej a Šumiaci. V regióne pracujú aj výrobcovia číziem, kapcov a krpov. V každej dedine bola kováčska dielňa, kde sa vyrábali aj sekery, capíny, reťaze, háky a kovanie vozov.

Niektorí kováči sa špecializujú na umelecké kováčstvo, výrobu damascénskej ocele, damaškových nožov a čepelí. Takáto kováčska dielňa vytvára unikátne umelecké diela, ktoré vydržia celý život. Aj v Medzibrode bola kováčska dielňa na námestí, kde dnes stojí kultúrny dom. Ako chlapec som obdivoval prácu kováčov pri podkúvaní koní. Najviac osôb zamestnávala textilná domácka výroba – tkáčstvo, čipkárstvo, výšivkárstvo. Látky sa tkali do 10. storočia prevažne v domácnostiach. Vreteno s praslenou bolo akýmsi znakom ženy vo všetkých spoločenských vrstvách. Jeho pomocou sa ručne spriadal ľan i ovčia vlna. Drevené vretená sa väčšinou nezachovali, zato hlinené alebo kamenné prasleny sa nachádzajú na slovenských sídliskách vo veľkom množstve. Tkali sa rôzne druhy tkanín, hrubšie i jemnejšie, kombinované, farebné... V tomto období sa platilo šatkami (slovo „platiť“ súvisí s plátnom). Úzke pruhy látok sa tkali tkacími hrebeňmi alebo doštičkami, širšie na tkáčskom stave. Pôvodne ho tvoril vertikálne postavený rám s hlinenými závažiami. So zdokonaľovaním stavu sa presadzovalo i samotné tkáčske remeslo. Odevy šili prevažne ženy, a to i urodzené. Zo zvieracích koží sa šila obuv, kožuchy, čiapky, rukavice a pod. Výroba obuvi sa zmenila v profesionálne remeslo až v období feudalizmu. Výroba plátna bola až do vzniku továrenskej výroby záležitosťou prevažne domáckej výroby, ktorá už v stredoveku, ale najmä v 18. storočí a v prvej polovici 19. storočia nadobudla značné rozmery. Tkáči patrili obyčajne medzi najchudobnejších remeselníkov. Najviac ich bolo na slovensko-moravskom pohraničí a na Žitnom ostrove. Na východnom Slovensku pracoval väčší počet tkáčov v Bardejove. Najstarší cech v Brezne bol cech krajčírov z roku 1604, čižmárov z roku 1617 a debnárov z roku 1630. Cechy mali i klobučníci, kušníeri, mäsiari, tkáči, sitári, garbiari a kolári. ►

► Na Slovensku vzniklo 50 tkáčskych cechov, čo na rozšírenosť tohto remesla nebol veľký počet. Najstaršie pochádzajú z druhej polovice 16. storočia (Bratislava, Kežmarok, Spišská Nová Ves, Trnava). Hospodársky najviac prosperovalo tkáčstvo v 17. – 19. storočí v Banskej Bystrici. Poslední remeselníci tkáči pracovali ešte v 50. rokoch minulého storočia na juhozápadnom Slovensku. Tkanie je veľmi stará technika. Už v praveku, v dobe železnej, kedy ľudia začali pestovať poľnohospodárske plodiny, z ktorých dokázali získať priadzu, sa môže hovoriť o tom, že vedeli tkať. Až do vzniku továrenskej výroby bola produkcia plátna na území Slovenska založená na domácej výrobe. Tkanie plátna už v stredoveku, no najmä v 18. a v 1. polovici 19. storočia bolo na Spiši, Orave, Liptove i v Šariši a Gemeri základom rozvoja plátenníctva. Remeselné tkáčstvo bolo v týchto oblastiach rozšírené málo. Svoje uplatnenie nachádzalo v časti Slovenska na západ od Žiliny, v ktorej bolo domáce tkanie menej rozšírené. Veľa tkáčov pôsobilo na slovensko-moravskom pohraničí a na Žitnom ostrove. Na území dnešného Slovensku bolo celkovo 50 tkáčskych cechov. Najstaršie boli v 2. polovici 16. storočia v Bratislave, Kežmarku, Spišskej Novej Vsi, Trnave. Najviac tkáčov na východe Slovenska bolo sústredených v Bardejove. Najlepšie prosperovalo tkáčstvo v 17.–19. storočí v Banskej Bystrici. Remeselní tkáči v Košiciach, Bardejove, Banskej Bystrici i v iných mestách tkali aj zdobené tkaniny, napríklad bakačiny. Bakačina – cvilichová (ľanová) tkanina zdobená preberanými pásmi. Tkáči (tkadlec, kalleci) patrili medzi najchudobnejších remeselníkov. Ešte v 50. rokoch 20. storočia pracovali na juhozápadnom Slovensku. Patrónkou tkáčov bola sv. Atanázia, zobrazovaná s hviezdou na prsiach. Keď chceme začať tkať, je potrebné venovať príprave veľkú pozornosť. Zabezpečiť si tkáčsky stav – krosná, nitelnice, brdo, člnky, cievky a hlavne priadzu. Práca okolo tkanja začína prípravou nití na osnovu tkanja. Používa sa najmä bavlnený pamok. Pri snovaní na koberce sa využíva farebnosť pamoku na vytvorenie vzorky. Pri snovaní na plátno sa využíval aj ľan, na tkanie na štyroch, šiestich a ôsmich nitelniciach sa snuje pamokom. Na krosnách tkať vedela aj naša mama. Pamätám, keď tkala handričkové koberce a plátno, z ktorého mi ušila trenírky. Tkanie sa vyvíjalo v rôznych častiach sveta nezávisle od seba. Podľa podnebia si aj materiály vyberali rôzne. Napr. v Egypte alebo v Indii tkali z bavlny a ľanu, zatiaľ čo v Škandinávii, Nemecku, Anglicku tkali z ovčej vlny hrubšie a teplejšie tkaniny. Tkanie sa vyvíjalo v rôznych častiach sveta nezávisle od seba. Pod-

ľa podnebia si aj látky a materiály vyberali rôzne. Napr. v Egypte alebo v Indii tkali látku z bavlny a ľanu, zatiaľ čo v Škandinávii, Nemecku, Anglicku tkali z ovčej vlny hrubšie a teplejšie látky. Pravdaže spočiatku nemali také stroje, aké máme dnes. Pracovali jednoduchým spôsobom. Zavesili si osnovu na konár stromu, alebo zavesenú tyč a dole bola zaťažaná kameňmi – závažiami. Neskôr použili dve palice, na ktoré si osnovu natočili a zakliesnili medzi koly, ktoré držali osnovu napnutú. Tkanie handričkových kobercov má v Medzibrodě svoju tradíciu. V minulosti sa tkalo v každej domácnosti. V súčasnosti je veľmi ojedinelé. Mama sa to naučila u Balážov, kde sa plátno či koberce tkali skoro každú zimu. Krosná – sú zložené z bokov, zadného a predného návoja, nitelníc, brda a podnoží. Potrebujeme člnok alebo vidlice. Tkáčka šliape na podnož, dvíha nitelnice, ktoré roztvárajú osnovu. Pomocou člnka pretká útkovú niť cez osnovu a brdom zatlačá útok k sebe buchnutím. Spôsob, ako nite cez seba prechádzajú, nazývame väzba. Poznáme tri základné väzby – plátnová, keprová a atlasová. Od základných väzieb sa odvodzujú ďalšie – ripsová, panamová. Tkanie patrilo na dedine k bežným domácim prácam. Táto technika zhotovovania plátna alebo handrových kobercov je na Slovensku známa od 11. storočia. Jednofarebná alebo pestrá utkaná textília pôvodne slúžila na pokrývanie stien, koní, slamy v posteliach alebo ako prikrývka. Ako koberec sa začala používať až neskôr, s nástupom drevenej dlážky. Handrový koberec slúžil nielen na zmiernenie chladu, ale aj na skrášlenie obydli. Klasickým remeslom na území Slovenska je odpradávná ručné tkanie. Najmä v oblasti horní Oravy a Spiša bolo v 18. a 19. storočí ručné tkanie hlavným zdrojom príjmu. Plátno sa vyvážalo a so ziskom predávalo ďaleko na trhoch v Uhorsku, Bulharsku, Rumunsku, Turecku i v Egypte. Tradičné schopnosti a zdedené skúsenosti začali tkáčky pred viac než sto rokmi znovu šikovne využívať k domácej výrobe kobercov. Bez straty sa učili zužitkovať ostatky látok a obnoseného šatstva. Takto si gazdinky lacno utkali handričkové

koberce pre celú domácnosť. Tkaný koberec z handier pokojne môžeme označiť za predchodcu súčasných kobercov. Ešte v minulom storočí bol povinnou súčasťou výbavy slovenských neviest. Keď sa na trhu objavili moderné celoplošné a kusové koberce, z domácností sa postupne vytratil. V súčasnosti však prežíva svoju renesanciu. Najčastejšie ho nájdeme vo vidiecky zariadených interiéroch, kam vnáša domácku a útulnú atmosféru. Ak máte krosnú, výrobný postup handrového koberca je pomerne jednoduchý. Základom je biela osnova, do ktorej sa kolmo vkladá tzv. útok, materiál vytvárajúci štruktúru koberca. Farebný vkladací materiál tvoria nastrihané zvyšky látok alebo handier. Pre tradičný handrový koberec je typické strapcové zakončenie. Namiesto strapcov sa kedysi používala páska, ktorá sa však po čase odlepovala, čo nepôsobilo esteticky. Koberce, na ktorých nemajú byť strapce preto tkáčky ručne obšívajú. Šírku koberca určuje počet nití napnutých na osnove. Práve tvorba osnovy je najprácejšou a časovo najnáročnejšou časťou tkanja. Utkanie metra koberca trvá zhruba hodinu a pol. Na dedine mali krosnú v každom dome. Na dedinách patrilo kedysi tkanie k bežným činnostiam. Tkalo sa najmä v zime. Nevesta musela mať vo výbave najmenej dvanásť ľanových plachiet, päťdesiat uterákov a zhruba toľko utierok. Aj koberce boli potrebné. Pestovali sme ľan a konope, ktoré je dnes zakázané. Keď som bol chlapec, rástlo všade. Ľan močili v močidlách. Miesto zvané „močidlá“ je známe každému staršiemu Medzibrodčanovi. Keď ľan z močidla vybrali, rozložili ho po lúke a sušili. Keď vyschol, nasledovalo drvenie a česanie. Až potom sa mohlo tkať. Z jemných nití sa tkali plachty, uteráky a obrusy, z tých hrubších vrecia na múku. Plátno sa tkalo viackrát do roka, pretože sa tkalo niekoľko druhov. Plátno jednoduché na posteľné plachty, plachtíčky, mužské a ženské košele. Plátno s páskami na uteráky a utierky a plátno ozdobne na oplečka, zástery, prikrývky na posteľ, prestieradla, a odedze. Najrozšírenejšie remeslá na Slovensku bolo obuvníctvo, čižmárstvo, krajčírstvo, mlynárstvo, kováčstvo, stolárstvo a mäsiarstvo. Vykonávali sa väčšinou na dedinách. Aj v Medzibrodě si pamätám na kováča (Kútika), krajčíra (Sokola), stolára (Mikloša), mlynára (Peťku), mäsiara (Ramaja) a obuvníka.

Čo povedať o predkoch na záver? V rodine považujeme Horehronie za kolísku nášho domova. Tu žili a pracovali naši predkovia. Tu zapustili svoje korene, tu zakladali svoje rodiny, sem na toto územie doniesli kolísky pre svoje potomstvo, tu skladali svoje unavené kosti na večný odpčinok.

Ked' dorastenci nie sú siroty

Už ste si niekedy všimli, že dospelí futbalisti majú okolo seba toľko opatrovníkov, že im tá pozornosť niekedy aj uškodí, ale dorastenci cestujú na zápasy bez vedúceho, na vlastnú päsť, ako siroty. A to nie je prípad ojedinelý, ale veľmi častý. O to viac nás prekvapuje postup mladých futbalistov malej jednoty – z Medzibrodu do krajského majstrovstva.

jednoty je to najväčší úspech medzibrodského futbalu, i keď futbalu mladého. Je pravda, že dospelí hrajú o dve triedy nižšie a tak vyššia súťaž i dobrá hra mladých priťahovala záujem fanúšikov, čo predtým v Medzibrode nebývalo. V čom je tajomstvo úspechu tejto dedinskej jednoty? Problémy majú ako všade, rozdiel je len v tom, že tu si vedia poradiť, aj s peniazmi. Nezalamujú

ne. O svojich kvalitách presvedčili najmä na jar, keď dosiahli skóre 38:4 s 19 bodmi, to znamená, že z 11 zápasov 9 vyhrali, 1 remizovali a 1 prehrali. Prečo len jedenásť? To zapríčinili družstvá z Cígľa a Seliec, ktoré do Medzibrodu na zápas neprišli. Báli sa prehry? Kto vie, jedno je isté, že to nie je športové. Celkové skóre dosiahli 59:15 a 35 bodov. Doma za celú súťaž dovolili súperom, a boli to Dolné Hámre, vsietiť dva góly, jediné, ktoré dostali do vlastnej siete. Najvýraznejšie víťazstvá dosiahli nad Kremnicou a Lovčou 8:0. A týchto niekoľko čísel stačí na to, aby sme sa presvedčili, že postup nebol vôbec náhodný.

Ako bude teraz? Krajské majstrovstvo je náročnejšia súťaž na poňatie hry, ale v Medzibrode vedeli, že i na vzdialenosti. Z toho druhého ich však už hlava nebolí. Družstvo kúpi autobus, ktorý v nedeľu prepožičia futbalistom. Akú úlohu budú medzibrodskí futbalisti hrať, záleží predovšetkým na hráčoch. Tu by mali funkcionári porozmýšľať o samostatnom trénerovi pre dorast (doteraz trénujú spoločne s áčkom pod vedením trénera Svetlíka).

V Medzibrode to robia s dorastom dobre. Otázka by bola, prečo to tak nie je aj inde vo väčších a veľkých jednotách. V Medzibrode, vo Zvolene, Prievidzi, Ružomberku venujú viac pozornosti dorastu ako v minulosti už aj preto, že prišli na to, že starostlivosť o dorast je najlepšia záruka dobrého A-mužstva. Úspechy neprídu hneď. Treba počkať. Keby tak rozmýšľali aj inde, dočkali by sa zvýšenia výkonnosti nášho futbalu v kraji, ktorý nie je na takej úrovni, ako by sme chceli.

Autor: Vlasta Luptáková

Článok dodal Ján Šutka a zverejnený bol 6.8.1966 v denníku SMER

Horný rad zľava: Jozef Fulajtár, Peter Fulajtár, Jozef Fodor, Ján Bonta, Stanislav Hrk, Vladimír Sokol
Dolný rad zľava: Milan Bacúlik, Štefan Stančev, Ján Kadlec, Ľubomír Filip, Hutka Marian

Je to obec s 1500 obyvateľmi. Akých sú v kraji stovky, ale tiež obec, akú by sme nenašli. Jej futbalistom patrí miesto medzi dvanástimi najlepšimi dorasteneckými družstvami v kraji. Noví súper i Medzibrodu, chlapi z Ružomberku, Považskej Bystrice, Liptovského Mikuláša nikdy tam neboli a vari ani o tejto obci nepočuli. Od jesene sa tam budú stretávať s nováčikom súťaže.

Za dvanásť rokov činnosti telovýchovnej

rukami, ale robia brigády, športové zábavy a majú i dosť ochotných rúk, čo pomôžu. V tom je časť tajomstva. Sami dobrovoľní pracovníci okolo dorastu (nie je ich veľa, Tešínsky, Florián Haviar a Matin Haviar) by nestačili, keby ich úsilie narážalo na nepochopenie výboru a TJ a ostatných zložiek, ale práve toto je v Medzibrode dobré a v tom je tá druhá časť tajomstva.

Ale teraz o tom, ako sa držali chlapi v dresoch Družstevníka v uplynulej sezó-

Jeseň bez prehry

Posledné 3 zápasy v jesennej časti zvládlo naše družstvo bez zaváhania a získalo v nich plný počet 9 bodov pri impozantnom skóre 17:2. Po povinných domácich víťazstvách 5:1 proti Bacúchu a 7:1 s Čiernym Balgom prišla na záver v poslednom kole čerešníčka na torte v podobe veľkého derby v Slovenskej Ľupči. Všetci ľudia

► okolo medzibrodského futbalu si vzhľadom na aktuálnu formu obidvoch družstiev uvedomovali, že práve teraz nadišiel správny moment na zlomenie kľatby ľupčianskeho ihriska, na ktorom naši chlapci doteraz prehrali všetky 3 vzájomné zápasy v 5. lige.

Už prvý polčas jednoznačne ukázal, kto bude pánom na ihrisku a po čistom hetriku Martina Sedliaka odchádzalo naše družstvo do kabín s pohodlným vedením 3:0. Po prestávke naši hráči našťastie už nedopustili opakovanie zlyhania z Hrochote, bezpečne kontrolovali vývoj zápasu a celkový výsledok na ohromujúcich 5:0 ešte prikrášlili na záver jesene gólovo prebudený Peter Sokol a Milan Gregor. Po zápase si tak mohli hráči spolu s divákmi vychutnávať ďakovačku za celú jesennú časť, akú poznáme z televíznych obrazoviek v zahraničí.

Aktuálny pohľad na tabuľku je síce veľmi príjemný, ale treba zostať na zemi. V jarnej časti čaká naše družstvo až 8 zápasov na súperových ihriskách, takže treba ísť s pokorou krok po kroku a veriť, že na konci bude dôvod na veľké oslavy.

Aj družstvo dorastencov predviedlo cel-

kom vydarený záver jesene, ktorý však bol po sérii 3 víťazných zápasov pokazený hladkou prehrou 3:0 v derby zápase v Slovenskej Ľupči. S celkovým umiestnením a prístupom hráčov počas jesennej časti možno vysloviť spokojnosť a zostáva veriť, že postupne sa poniektorí títo hráči budú pomaly zaraďovať do A družstva.

Svoje turnaje odohralo aj družstvo prípravky, ale bohužiaľ celkovú tabuľku som nenašiel ani na stránke okresného futbalového zväzu. V tejto kategórii je aj tak

najdôležitejšie, aby sa deti hýbali a získali lásku k futbalu a výsledky sú až na druhom mieste.

Na záver by som sa chcel v mene celého výboru TJ Sokol Medzibrod poďakovať všetkým ľuďom (hráčom, trénerom, sponzorom, fanúšikom), ktorí akoukoľvek formou prispeli k rozvoju nášho klubu, ktorý vynikajúco reprezentuje našu obec. Takisto všetkým spoluobčanom prajem krásne a pokojné prežitie vianočných sviatkov a všetko dobré do Nového roku 2015.

5. liga - skupina C

1. Medzibrod	13	11	2	0	51:8	35
2. Pliešovce	13	8	2	3	31:20	26
3. Šalková	13	7	3	3	32:10	24
4. Hrochot	13	7	3	3	22:19	24
5. Sásová	13	6	4	3	23:18	22
6. Lieskovec	13	5	6	2	22:12	21
7. Repište	13	6	3	4	20:23	21
8. Č. Balog	13	5	2	6	21:25	17
9. Priechod	13	4	3	6	16:26	15
10. Podlavice	13	4	2	7	21:25	14
11. Slov. Ľupča	13	3	3	7	14:25	12
12. Štiav. Bane	13	3	1	9	15:38	10
13. Bacúch	13	2	1	10	14:33	7
14. Voznica	13	2	1	10	17:37	7

Dorast, 4. liga - skupina C

1. Selce	12	10	0	2	55:14	30
2. Kremnica	12	10	0	2	44:8	30
3. Dobrá Niva	12	9	1	2	40:9	28
4. Bzovík	12	8	1	3	44:12	25
5. Slov. Ľupča	12	8	1	3	37:17	25
6. Pliešovce	12	6	1	5	23:21	19
7. Medzibrod	12	6	0	6	28:25	18
8. Kremnica	12	5	1	6	23:26	16
9. Viglaš-Pstruša	12	5	0	7	30:31	15
10. Kriváň	12	3	1	8	24:45	10
11. Lovčica-Trubín	12	3	0	9	24:74	9
12. Kováčová	12	2	0	10	20:50	6
13. Hliník n. Hronom	12	0	0	12	6:71	0

- ihu -

Stolnotenisová spokojnosť

Počas dlhých jesenných a zimných večerov sa naplno rozbehli stolnotenisové súťaže a pred vianočnou prestávkou sa už dostali do svojej polovice. S výkonmi a umiestnením našich 3 družstiev panuje spokojnosť, pretože zodpovedajú predsezónnym predpokladom a ambíciám.

A družstvo podľa predpokladov nestačilo na popredné družstvá súťaže, ale na druhej strane nižšie postavené tímy bezpečne porážalo. V poslednom kole úvodných zápasov nastúpi po Novom roku proti Lučatínu A. Predpokladá sa, že počas odvetnej časti budú naši hráči bojovať o konečné 6. miesto s družstvom Magenty.

B družstvo zatiaľ s prehľadom naplňa predsezónny cieľ vyhnúť sa posledným 2 miestam a tým priamemu zostupu alebo baráži s druhým tímom 5. ligy. Dôležité záchranné body získali za domáce víťazstvo 10:8 proti Ľubietovej a remízu 9:9 v Selciach. Pokiaľ zvládnu dohrávané stretnutie proti Braváčovu A, tak by v odvetnej časti nemali mať problémy so záchranou. V úvodnom zápase v roku 2015 nastúpi

na domáci zápas proti favorizovanému Breznu „B“.

C družstvo vo svojej úvodnej sezóne v 5. lige naberať postupne skúsenosti, hráči si zvykajú na rôzne herné štýly. Okrem 4 víťazstiev nad nižšie postavenými tímami dokázali prekvapiť aj remízami 9:9 na stoloch Dubovej „A“ a takisto Malachova „B“.

4. liga

1. Riečka	10	10	0	0	145:35	40
2. Predajná „A“	10	8	0	2	108:72	34
3. Brezno „B“	10	7	0	3	109:71	31
4. Podkonice „A“	10	6	1	3	102:78	29
5. Lučatín „A“	10	6	1	3	94:86	29
6. Medzibrod „A“	10	5	1	4	89:91	26
7. Magenta	10	4	2	4	97:83	24
8. Selce „A“	10	3	1	6	83:97	20
9. Ľubietová	10	3	0	7	69:111	19
10. Medzibrod „B“	9	2	2	5	69:93	17
11. Malachov „A“	10	0	1	9	48:132	11
12. Braváčovo „A“	9	0	1	8	49:113	10

Všetky družstvá ďakujú svojim fanúšikom za podporu v roku 2014 a takisto Vás pozývajú na svoje domáce zápasy aj v roku 2015. Vstup na zápasy je voľný a ich program spolu so všetkými štatistickými údajmi nájdete na www.stolnytenis-bb.webnode.sk.

- ihu -

5. liga

1. Predajná „B“	13	13	0	0	193:41	52
2. Valaská	13	10	1	2	151:83	44
3. Podkonice „B“	12	10	1	1	155:61	43
4. Selce „B“	12	8	1	3	142:74	37
5. Lučatín „B“	13	7	2	4	126:108	36
6. Predajná „C“	13	7	1	5	128:106	35
7. Dubová „A“	13	6	2	5	112:122	33
8. Sloven. Ľupča	12	6	0	6	89:127	30
9. Malachov „B“	12	5	1	6	116:100	28
10. Medzibrod „C“	13	4	2	7	100:134	27
11. Cobra	13	4	1	8	99:135	26
12. Braváčovo „B“	13	2	0	11*	65:169	18
13. Lučatín „C“	13	1	0	12	69:165	16
14. Dubová „B“	13	0	0	13	57:177	13

Braváčovo „B“ má 1 kontumačnú prehru bez priznania bodu